

# Naša Luč

10+1965



D 194684  
D 194684  
December 1965

D 194684

## Kaj predstavlja naslovna stran „Naše luči“?

- SPLOŠNI PAPEŠKI MOLITVENI NAMEN
- Molimo, da bi se kristjani zavedali krščanskega dostojanstva dela!

- MISIJSKI PAPEŠKI MOLITVENI NAMEN
- Molimo, da bi krščanski nauk prinesel korejskemu ljudstvu zveličanje in napredek!

## Obnovite naročnino za „Našo luč“!

Pred vami je zadnja številka letošnjega leta. Čez mesec dni, za novo leto, boste prejeli že prvo številko novega letnika. Vrsta rojakov in prijateljev je vso naročnino že plačala, le nekateri jo še dolgujejo. Prosimo jih, naj jo poravnajo še pred božičem. V tiskarni je treba stroške poravnati, ker nam lista ne morejo zastoj tiskati. Delavci morajo dobiti plačo vsak teden in imeti morajo neko gotovost, da bodo pri delu lahko ostali. Za vse to pa je treba rednega plačevanja naročil.

Vse pa prijazno vabimo, da obnovijo naročnino in listu ostanejo zvesti. Tej številki prilagamo stenski koledar. To je znamenje, da vam hoče »Naša luč« ostati spremljevalka v življenju tudi v novem letu. Ostanite ji zato zvesti tudi vi!

Slovenci v Porurju imajo poleg „Naše luči“ še prilogo „Med nami povedano“, ki jih obvešča o tekočih vprašanjih. V št. 8 te priloge je bilo objavljeno nagradno tekmovanje „Kaj pomeni naslovna stran Naše luči?“ Tu objavljamo opis, kako si je naš delavec iz Wuppertala H. J. obrazložil naslovno stran našega lista. Takole je zapisal:

„Naslovna stran „Naše luči“ pomeni po mojem mnenju tole: modra barva predstavlja križ, spomin trpljenja Jezusa Kristusa, ki je svet odrešit. Zemlj-ska obla predstavlja svet in vsaka črta na njej pomeni apostola ali misijonarja, ki so šli po svetu učiti Kristusov nauk. Cvet v sredini oble predstavlja Boga, ki vlada in vodi Cerkev. Bilka, na kateri je cvet, je pot do Cerkve in na listih se vidi, kako je človek veren ali ne. Prvi listi so krivi in predstavljajo nasprotnike Cerkve. Drugi listi so se že malo prebudili, ne vedo pa še, kam bi se obrnili, proti Cerkvi ali proč od nje. Tretji listi pomenijo kristjane, ki verujejo v Kristusovo Cerkev; in četrtri listi, ki že objemajo cvet, so misijonarji, ki so dali življenje za Kristusa in njegovo Cerkev in sedaj živijo pri Bogu.“

Kakor vidimo, se je rojak lepo zamislil v pred-stavo naslovne strani „Naše luči“. Za prijazen opis in najboljši odgovor bo prejel kolekcijo Mohorje-vih knjig za leto 1966. Kaj pa ti? Vidiš ti kaj drugega, kaj hoče povedati naslovna stran našega lista? Primi za pero in nam pošlji svoj spis.

## Blagoslovljen letošnji božič vam želijo slovenski duhovniki in uradi:

ANGLIJA: Ignacij Kunstelj, Offley Road 62, London S.W. 9., England (Telef. RELiance 6655; izg. Rilajens).

AVSTRIJA: Janez Hafner, Theodor-Körnerstr. 111, Graz, Austria. — P. Jože Podgornik, Canisiusgasse 16, Wien IX., Austria. — Anton Miklavčič, Kapellengasse 15, 98 00 Spittal/Drau, Austria.

BELGIJA: Vinko Žakelj, rue des Anglais 33, Liège, Belgique, Tel. 04/233910. — Kazimir Gaberc, 19 rue Louis Empain, Marcinelle (Hainaut), Belgique, (Tel. 07/367754).

FRANCIJA: Nace Čretnik, 4 rue S. Fargeau, Paris 20, (Telefon 636-80-68) — Ciril Lavrič in

p. Vladimir Klemenčič, 7 rue Gutenberg, Paris 15, (Tel. 250-89-93). — Stanislav Kavalarič, 17 rue Claude Debussy, 62 Liévin (Pas-de-Calais), France. — Anton Dejak, 33 rue de la Victoire, Aumetz (Moselle), France. — Msgr. Stanko Grims, 1 rue du Dauphiné, Merlebach (Moselle), France. — P. Jakob Vučina, 6, rue de France, Nice (A. M.), France.

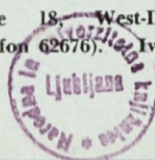
ITALIJA: Slovenski dušnopastirski urad — Dr. Pavel Robič, via dei Colli 8, Roma, Italia.

NEMCIJA: Ciril Turk, 42 Oberhausen-Sterkrade, Mathildestrasse 18, West-Deutschland (Telefon 62676). — Ivan Ifko, 43

Essen—Altenessen, Schonnefeldstr. 36, Westdeutschland. (Tel. 291305). — Dr. Francček Prijatelj, 68 Mannheim, Augusta Anlage 52, Westdeutschland (Telefon 47 9 44). — Dr. Franc Felc, 7 Stuttgart-S, Kolbstr. 15/I, W. Deutschland (Telefon 72278). — Dr. Janez Zdešar, Schubertstr. 2/I., 8 München 15, Westdeutschland (Telefon 536453). — Franc Šeškar, Zieblandstraße 32/II Rgb., 8 München 13, W. Deutschland (Tel. 550296).

NIZOZEMSKA: Vinko Žakelj, rue des Anglais 33, Luik, Belgie.

ŠVEDSKA: Jože Flis, Erik Dahlbergsgatan 28 Malmö, Sweden (Tel. 040/119 656).



PD 151/1965



## Pastirji ob novorojenem Zveličarju

Slika je v pariškem muzeju Louvru;  
napravil jo je francoski slikar  
Georges de la Tour  
(1593–1652)



**B**ožič! Že, ko samo slišimo to besedo, nam postane toplo pri srcu, ker je na božič navezanih toliko lepih, nepozabnih spominov iz naših mladih let: ko smo ob prijetni toploti domače peči ob domačih jaslích preživljali edinstvene ure svetega večera, ko smo nato po ozkih sneženih gazah s svetilkami v rokah hiteli k polnočnici, ko smo v srcu čutili čudoviti svetonočni mir in veselje ter imeli vtis, kot da sami v družbi pastirjev prve svete noči hitimo k betlehemski votlini.

Lepi spomini so ostali živi, a so vendar samo spomini; mladi si v drugačnih okoliščinah tkejo drugačne spomine na svoje praznovanje — ali na žalost tudi na nepraznovanje! — božiča, čigar bistvo pa ostane eno in isto.

Bistvo božične skrivnosti je čudovito izrazil evangelist z besedami: »In Beseda je meso postala in med nami prebivala.«

Ni to nobena pravljica, marveč temeljna, nedoumljiva resnica in stvarnost: Večni, Neustvarjeni je postal človek, a je pri tem ostal to, kar je bil — Bog; Bog se je učlovečil, da je s tem nam omogočil, da dosežemo, česar po svoji naravi in po svojih močeh nikdar ne bi mogli doseči: božje otroštvo, božje življenje, polnost večnega življenja.

Med Bogom in človekom je neizmerna razlika, neizmerna razdalja, ki se ne dà izraziti v kilometrih, ker zadeva bistvo samo božje in človeške narave.

Bog je večni, kar pomeni, da ne pozna ne začetka ne konca; ni od nikogar odvisen in je Stvarnik vsega, kar biva; je čisti duh, torej v njem ni nobene spremembe, a je polnost življenja, resnice in dobrote. Človek pa je in biva samo, ker ga je Stvarnik poklical v življenje; ima, kar mu je Stvarnik dal in kar mu daje; vse je pri nas bistveno vezano na materijo in zato podvrženo spremembam, ki za nas pomenijo odmiranje in trpljenje; naš duh, naša duša je sicer neumrljiva, a to ne pomeni neodvisna, to ne pomeni večnosti v nadnaravnem smislu, to še ne pomeni dostopa k božjemu življenju. Človek po naravi lahko spozna dobro, toda s svojo svobodno voljo se more odločiti tudi za slabo in tako v svoje življenje vnesti tragiko greha, usoden razdor med seboj in Stvarnikom.

»Ko je prišla polnost časov, je Bog poslal svojega Sina« (Gal 4, 4). Kristusovo učlovečenje, njegovo rojstvo, ni kak trenuten izraz — ki ne bi pustil



nobenh trajnih posledic —, s katerim bi bil Bog v danem trenutku hotel pokazati svoje razumevanje do nas in svoje čustvovanje z našim položajem, kakor če kak visok dostojanstvenik obiše reveža (primera šepa, ker sta dostojanstvenik in revež na isti človeški ravni, česar ravno med človekom in Bogom ni!). Kristusovo učlovečenje pomeni odločilni božji poseg v zgodovino človeštva: Božji Sin je postal človek in je s tem kot Bog prevzel, kar je bilo človeškega; povzdignil je v božjo sfero, kar je bilo doslej omejenega na naravne človeške meje. Z drugimi besedami: s tem je človeštvu odprl pot v božje daljave in, ko je božji Sin sam postal človek, je vzel v svoje roke človeško usodo in jo bistveno povezal s svojim življenjem ter tako dal človeštvu nov cilj; sam pa pomeni nov vzor, edino veljavni, na novi, edino veljavni poti.

Na videz je človek tudi po Kristusovem prihodu ostal to in takšen, kakršen je bil prej. Toda v resnici, v bistvu je vse njegovo

življenje zadobilo drugačen smisel, o katerem prej niti sanjati ne bi bili mogli. Po Kristusu smo postali otroci božji; po Kristusu in v Kristusu smo poklicani, povabljeni, da po svobodni odločitvi postanemo deležni božjega življenja. V Kristusu tudi dobimo moči, da ta cilj, ki presega daleko naše naravne moči, dejansko tudi moremo doseči. Vse naše življenje, vrednost in smisel našega življenja se odslej ocenja samo po tem cilju; to se pravi po tem, v koliki meri smo pripravljeni sprejeti ta neizmerni božji dar in po njem usmeriti vse svoje življenje.

Kristus pomeni prelomnico v zgodovini človeštva, pa tudi v življenju vsakega izmed nas. Vsi smo postavljeni pred izbiro, da sprejmemo ali zavržemo svetlobo betlehemске luči; pred izbiro, da sprejmemo ali preslišimo svetonočno blagovest: »Oznanjam vam veliko veselje: Rodil se vam je danes Zveličar.«

-nč.

**Za izseljensko nedeljo 1965:**

## **Slovenski škofje — slovenskim izseljencem**

Dragi rojaki!

**V** svetem pismu beremo, kako je angel Rafael spremljal mladega Tobija, ko je šel v tujino. Po poti ga je varoval nevarnosti, v tuji deželi mu je pomagal, da je dobro opravil očetova naročila, in nazadnje ga je srečno pripeljal nazaj k njegovim staršem. Tudi vas, dragi rojaki, je spremljal na poti v tuje dežele angel varuh. Bil je sicer neviden, a vas je prav tako skrbno vodil, kakor je Rafael vodil mladega Tobija. Pomagal vam je, da ste pri tujih ljudeh dobili kruha in zaposlitev ter ste si, vsaj premnogi, mogli postaviti tudi drugi dom. Bodite Bogu za to čudovito skrb hvaležni! To hvaležnost skazujte na ta način, da na Boga in na njegove zapovedi ter na svoje verske dolžnosti tudi v tujini nikoli ne pozabite.

**P**a kakor je Bog Tobiji dal vidnega angela varuha in spremljevalca, ga je dal tudi vam — v podobi domačih dušnih pastirjev. Kjerkoli vas je več skupaj naseljenih, tam imate, marsikje, med seboj tudi domačega duhovnika, ki prihaja k vam, da vas in vaše otroke poučuje v sveti veri, da vam opravlja sveto mašo in vam deli zakramente. Papež Pij XII. je kmalu po zadnji strašni vojni izdal posebno pismo, ki se za-

čenja z besedami: »Begunska sveta Družina«. Z njim je uredil dušno pastirstvo za izseljence tako, da naj imajo rojaki kateregakoli naroda med seboj tudi domačega duhovnika, ki naj skrbi za njihove duše. Duhovniki naj gredo za ljudmi, ko se izselijo, in naj kakor angel Rafael skrbe, da se izseljeni rojaki med tujimi ljudmi ne zgubijo, ter jih vodijo tudi na tujem v srečno večnost. Hvala Bogu, za naše izseljence je glede dušnega pastirstva vsaj nekaj poskrbljeno. Vi ste se razšli po svetu, toda Cerkev je poslala med vas domače duhovnike, kakor je Kristus poslal apostole. Ti žive med vami skromno, včasih celo ubogo. Poslani od pristojnih cerkvenih oblasti so prišli med vas, v živi veri, da ni dovolj, če človek najde kruha in si ustvari tudi med tujimi ljudmi urejeno življenje, marveč da reši tudi neumrljivo dušo, ki je ne sme za večno pogubiti. Kristus namreč pravi: »Kaj namreč pomaga človeku, če si ves svet pridobi, svojo dušo pa pogubi?« (Mt 16, 26)

**Z**ato se, dragi rojaki, radi oklepajte svojih dušnih pastirjev! V tolažbo vam bodi, da slišite iz njihovih ust božjo besedo v domačem jeziku, pa tudi, da morete pri njih v domači govorici opraviti spoved. Du-



hovnikova dolžnost je tudi, da vam v katerikoli stiski pomaga, zakaj tudi za duhovnika velja beseda apostolova: »Vera brez dela je mrtva.« (Jak 2, 26) Če ne izvršujemo del ljubezni, nismo Kristusovi učenci. Mnogi izmed vas ste bili duhovnikove pomoči že deležni in ste se prepričali, da duhovnik ne živi med vami za to, da bi mu stregli, ampak za to, da bi stregel, kakor je rekel o sebi naš Gospod. Tudi duhovnikova živa vera se mora pokazati v nesebični ljubezni do svojih bratov. »Karkoli ste storili kateremu izmed mojih najmanjših bratov, ste meni storili,« nas je učil Kristus. (Mt 25, 40) Tudi tisti, ki pridete v tujino samo za nekaj časa na delo, radi poiščite stik z domačim duhovnikom. Tako boste tudi zunaj domovine ostali stanovitni v veri ter si prizadevali za dobra dela in tako živeli po Kristusovem nauku.

**P**rav tako, dragi rojaki, se radi oklepajte svojih domačih katoliških skupnosti. Kjer vas je več, se radi shajajte tudi izven cerkve. Med svojimi ljudmi se čutite domače, med enako mislečimi boste tudi v svojem verskem prepričanju bolj utrjeni.

**V**aše največje bogastvo in vaš ponos so vaši otroci. Zanje vse žrtvujete, v skrbi za svoje otroke vidite velik smisel svojega življenja in v tem občutite tudi notranjo srečo. Radi pošiljajte svoje otroke v katoliške verske šole! O, ko bi se le dovolj zavedali, kakšna sreča je za otroka katoliška šola! Veselite se s svojimi otroki, ko gledate, kako napredujejo ne le v svetnem znanju, temveč tudi, ko nebeškega Očeta in Kristusa, našega Odrešenika, ter njegovo Mater vedno bolj spoznavajo in se z vnemo prizadevajo, da uravnajo svoje življenje po božji volji. Kako ste tudi vi srečni na dan, ko gredo vaši otroci k prvemu svetemu obhajilu ali ko gredo k sveti birmi! In če dohajilu ali ko gredo odrasli otrok tudi srečno in živite, da se vaš odrasli otrok tudi srečno in katoliško poroči, ste upravičeno zelo zelo srečni, ker vidite, kako je vaša verska vzgoja kronana z uspehom.

**V**zgoja, posebno verska vzgoja, pa zahteva od vas veliko, še prav posebej smotnih žrtev. Bodite pogumni in za svoje otroke radi vse žrtvujte! Prizadevajte si, da jih boste vzgojili tako, da bodo hodili po vaših dobrih vzgledih in po Kristusovih potih. Doma skupaj z otroki radi molite! Preden sedete k mizi jest, skupaj z otroki prosite Boga, naj vašo jed blagoslovi; in preden



### Sveća Družina na begu

Freska v kapeli Scrovegni v Padovi. Naslikal jo je slikar Giotto (1266—1337),

od mize vstanete, se skupaj z otroki Bogu zahvalite za prejete darove! Vsak dan molite v družini vsaj nekaj rožnega venca, kakor ste to delali doma. Naj ta lepa krščanska navada naših domov ne izgine iz naših družin, pa naj bodo doma ali na tujem! Z otroki pojdite v nedeljo in na praznike k maši in pogosto z njimi skupaj prejmite sveto obhajilo. Tako bo vsa družina rasla v resnični dobroti in iskreni medsebojni ljubezni. Tudi kadar nimate domačega duhovnika med seboj, v nedeljo nikar ne zanemarjajte svete maše. Hodite radi v svojo župnijo, seznanite se s svojim krajevnim župnikom, pa naj govori katerikoli jezik. Ta vas bo vzljubil, ker mora posnemati zgled Dobrega pastirja, in bo očetovsko skrbel za vas.



**K**ončno vam moramo še nekaj sporočiti. Da bi doma imeli izobražene duhovnike in da bi tudi vam v tujini za bodoče zagotovili dušne pastirje, smo v Rimu s pomočjo Sv. sedeža ustanovili zavod za slovenske duhovnike, kakor jih imajo mnogi drugi narodi. Dali smo mu ime Slovénikum, t. j. Slovenski zavod. Tja bodo hodili duhovniki iz domovine na višje bogoslovne študije, da se bodo pripravili na duhovniške naloge pri nas. Tja pa bodo hodili tudi naši duhovniki iz inozemstva, da bodo potem delovali med vami. Tako naj ta zavod druží vse Slovence doma in po svetu! Seveda ta naša ustanova še nima svoje hiše, pač pa je že sprejela prve gojence, ki so začasno gostje v drugi duhovniški hiši v Rimu. Od razvoja tega zavoda je v veliki meri odvisna bodočnost katoliške Cerkve v naši domovini in tudi med vami, ki ste po svetu. Zato nam je novi Slovenski zavod v Rimu zelo pri srcu. Želimo in prosimo vas, da se zanj zavzamete tudi vi. Zavod naj bi bila tudi vaša srčna zadeva. Treba bo kupiti najprej zemljišče, potem pa seveda na njem tudi zidati. To pa bo mogoče storiti le s pomočjo vas, velikodušnih rojakov v



## *Oj, jaslíce!*

Oj, jaslice borne, lesene,  
pa vendar ste srečne tako!  
Saj čisto do vas se sklonilo  
nocoj je dobrotno nebo.

Za zibelko vas si kraljevo  
izvolil sam božji je Sin,  
ko mir je prinesel na zemljo  
nocoj iz nebeških višin.

Ve prve ste srečne čutile  
utripati božje Srce!  
Ste postelj'co mu ponudile,  
ki so jo odrekli ljudje.

Marijino srečo ste zrlé,  
Njen v Dete zamaknjen obraz.  
Ko uspavanke sladko je pela,  
ste slušale rajski Njen glas.

Oj, jaslice borne, lesene,  
še najbolj ste usmiljene ve!  
Ker Kralja — Boga ste sprejele,  
ki so ga izgнали ljudje.

inozemstvu. Pomagajte, prosimo, da se na tak način zagotovi zadostno število dobrih, globlje izobraženih duhovnikov doma in v tujini. Vsak gmoten dar, četudi vdovin vinar, dan zaradi Boga za zavod, bo dobrodošel. Kdor želi to važno delo podpreti, kar gotovo želite vsi, naj svojo pomoč izroči svojemu dušnemu pastirju. S tem, da bomo ostvarili ta zavod, bomo očitno pokazali, da je vera v naših srcih trdna in živa, ker se bo kazala tudi v velikodušnih zunanjih delih.

**T**udi tiste naše rojake, ki ste bili rojeni tali ste se vsaj že popolnoma udomachili v novi domovini, prosimo, da podprete ta duhovniški zavod v znak hvaležnosti do svojih slovenskih staršev in do vsega, kar ste od domovine po starših prejeli. S to materialno pomočjo boste pokazali, da še vedno ljubite svojo staro domovino, njena narodna in verska izročila. Čeprav smo Slovenci majhen narod, vendar hočemo živeti in ostati neomajno zvesti sveti katoliški Cerkvi. Zavod za slovenske duhovnike v večnem mestu Rimu naj nam bo kakor svetilnik, ki bo kazal še bodočim rodovom pot v pristan časne in večne sreče, obenem pa bo dostojen slovenski spomenik na drugi vatikanski cerkveni zbor.

**D**ragi rojaki! Vedno vas vklepamo v svoje molitve in prosimo, da tudi vi ne nehate za domovino moliti. Kakor ste hvaležni svoji telesni materi, tako bodite hvaležni tudi materi domovini, ki vas je prva naučila spoznavati svet in Boga in vas je vzgojila. Če vas kdaj obide domotožje, se ravnajte po apostolovih besedah: »Če je kdo med vami žalosten, naj moli!« (Jak 5, 13) Ne predajajte se trenutnim in minljivim čustvom, temveč rajši za domovino in svoje drage doma molíte. Predvsem molíte za to, da bi vsi, doma in v tujini, ostali v veri trdni in da bi se naša vera kazala v številnih dobrih delih. Tako boste ob času, ko vas bo Gospod poklical k sebi, stopili pred Očeta v nebesih bogati z dobrimi deli. Bog pa, ki vse dobro plačuje, vas bo obilno poplačal.

Blagoslov vsemogočnega Boga Očeta in Sina in Svetega Duha naj pride na vas in na vas vedno ostane. Amen.

† Jožef Pogačnik, nadškof ljubljanski,

† Maksimilijan Držičnik, škof mariborski,

† Janez Jenko, škof koprski.



## Tišina Kristusovega prihoda

Kako tiho je vendar Kristus prišel na svet! Kakor da noče nikogar prestrašiti. Kakor pride prijatelj k prijatelju v hišo, brez ropota in vsakršne pozornosti, da se komaj zaveš, ko prijatelj že poleg tebe sedi. Kakor nekdo, ki je že vedno tu bil, je prišel Kristus na svet. — Ali kakor pride bogat prijatelj k ubogemu, ki pusti vse, kar bi spominjalo na njegovo bogastvo doma, in pride ves preprost k preprostemu prijatelju. »Našli boste dete, v plenice zavito in v jasli položeno,« tako je bilo v Betlehemu.

Pa ni bilo vedno tako. Pomislimo na Sinaj: bliski švigajo, grom bobni, gora se tresce. Strah se polasča množice, ki ob vznožju gore naroča Mojzesu: »Ti govôri z Gospodom!« Tako je prihajal Bog k svojemu ljudstvu v stari zavezi. Za sveti božični dan pa — pravi evangelist — je cesar Avgust dal povelje, naj pridejo vsi Judje vpisat svoja imena v uradne listine. Marija in Jožef sta potovala kakor preprosta državljana, pokorna cesarskemu ukazu. Noben čudež se ni zgodil na tej poti, noben hrib se ni ponižal, nobena pot zravnala, nobena ovira ni izginila, kakor pri prehodu Izraelcev skozi Rdeče morje. Vso moč in ves sijaj je Bog opustil, ko je v naročju svoje Matere odhajal tja, kamor jo je klicala zapoved človeka, četudi je bil isti, ki je hodil pred svojim ljudstvom kot svetel oblak ali goreči steber, pa zopet isti, ki je s svojo roko zadržal jordanske vode, da je prišla skrinja zaveze na svoje mesto... Ko sta pa prišla v Betlehem, se je dopolnil čas, da je Marija rodila svojega prvorojenca in ga je povila v plenice ter položila v jasli, ker zanj ni bilo prostora v prenočišču... In če bi ne bil angel oznanil pastirjem, svet ne bi bil slutil, da je prišel Kristus Gospod. Nepričakovan je prišel, tih in neopažen, kakor da mora tako biti.

Pozneje je rekel ta otrok o sebi, da ne išče časti pri ljudeh. Kdor tega danes ne razume, pač nikoli ne bo razumel. Tako častimo to tišino Kristusovega prihoda bolj kot njegova poznejša javna dela: ozdravljanje bolnikov, obujanje mrtvih. Pred to tišino se v ponižnosti sklonimo, v tej ponižni tišini ga molimo. In ko se bo dopolnil njegov čas, se bo zopet zavlil v tišino, v tišino ponižanja in zasramovanja in bo izginil v tišino smrti in groba. Od vseh Kristusovih del se mi zdita največji tišina svete noči in tišina smrtno noči.



*Kakor sonce skozi glaž gre,  
glaž ta se ne razbije,  
glej, tako je rojen bil  
Jezus iz Marije.*

Na to tišino Kristusovo pomislimo in ji priznajmo moč nad našo notranjostjo. Mi kristjani bi morali pravzaprav pripadati vsi bratovščini božjega miru in sprave. Povsod, v naših družinah, v naših stanovanjih, v naših skupnostih bi moralo vladati sveto razumevanje. Za premnoge sovražnosti, žalitve, polresnice, neresnice imamo zdravilo: tišino Kristusovo. Naučiti se moramo molčati, druge v miru pustiti, sicer ne bo miru. Kristusova tišina in šum sveta nimata nič skupnega. Okoli jaslic so same tihe duše: Marija, Jožef, pastirji, in v teh je sveta tišina, nebeški čar. Gospod je tudi obljubil: »Kjer sem dva ali trije zbrani v mojem imenu, tam sem jaz med njimi.« Ali ne bo Kristus Gospod tudi med onimi, ki hočejo miru, svetega miru v sebi in okoli sebe?

Vsaj nekaj te božje tišine nam daj za letošnji božič, Kristus Gospod!



## Sveta božična noč

V nočno tišino donijo svetonočni zvonovi. Mogočni zvoki valovijo čez hrib in plan. Nalhalno trkajo na okna zasneženih hiš, njihovi srebrni glasovi odmevajo v dušah, ki jih prevzema sveti nemir božične noči. Ne morejo se več ustavljati tajni sili, ki jih vabi, da pohite v hram božji, k jaslicam in tam počaste novorojenega Boga, Zveličarja sveta...

Zdaj se v oknih zasvetijo luči. Ljudje vstajajo in se napravljajo na pot k polnočnici. Mladi, vsi razigrani ob nepojmljivem veselju, odhitijo naprej. Spremlja jih vesel, radosten smeh in živahen pogovor. Stari hodijo umirjeno, njih besede so danes redke, slovesnejše in mehkejše kot navadno. Vse je prevzel čar svete noči, v kateri se je nebo približalo zemlji in so se godile tako čudovite reči za ves svet...

Čarobno milino, mir in veselje izžareva božična noč! Naj bo človek še tako vase zaprt, zagrenjen in hladen do soljudi, ob božiču, v sveti noči se bo, ako le njegova duša ni popolnoma izžgana od strasti in grehov, tudi v njegovem srcu nekaj zganilo, ko mu bodo od vseh strani doneli nasproti ubrani glasovi svetonočnih zvonov ter trkali na zaklenjene duri njegovega srca in ga vabili k jaslicam, k božjemu Detetu. Tedaj mu bo kri topleje zaplala po žilah. Svet zanj ne bo več tako pust in temán. Obrazi, ki jih bo srečeval ta večer in to noč, mu ne bodo več tako tuji in sovražni... Iz vseh bo žarela sreča, ljubezen, veselje. Tedaj se bo tudi v njegovem srcu vnel plamenček ljubezni, zahrepenel bo po mehki, topli besedi, po prijaznem pogledu, po razumevajočem srcu, po družinski toploti. Sam bi rad bil deležen blaženstva božične noči, tudi sam bi rad to noč koga osrečil, mu izkazal dobroto, ljubezen... Morda mu ob tem občutju spomin splava nazaj v srečne dni sončne mladosti, ko še ni poznal hudobije sveta ne razočaranj življenja. Kako si bo tedaj zaželel, da bi spet našel pot nazaj iz tegob in zablod življenja v raj mladostne sreče, ko je ob dobri materi svetlih oči z otroško vero občudoval jaslice in gledal pred seboj v duhu živega Boga! Kako lep in dober se mu je zdel tedaj ves svet! Koliko sreč ga je vabilo v svet, koliko luči mu svetilo na pot! Toda viharji življenja, žgoči ogenj strasti, je vso lepoto uničil, življenje je ostalo pusto in prazno! Sedaj stoji tu, razočaran nad življenjem... Ob spominu na

otročka srečna leta mu silijo v spomin pesnikove besede:

O Vrba! Srečna, draga vas domača,  
kjer hiša mojega stoji očeta;  
da b' uka žeja me iz tvojga sveta  
speljala ne bilá golj'fiva kača!  
Ne vedel bi, kako se v strup prebrača  
vse, kar srcé si sladkega obeta...  
mi ne bila bi vera v sebe vzeta,  
ne bil viharjev notranjih b' igrača!

O, koliko podobnih razočarancev hodi s takimi občutki ta božič po svetu! Kako mrki, cinični so njih pogledi! Kako pomilovalno se nasmihajo vsemu božičnemu veselju! Zanje, za mlade starce, ki jih je življenje prevaralo, vsa ta božična radost nima več pomena. To je po njih mislih za otroke. Udušiti, zaliti bi hoteli tisto nemirno hrepenenje, ki se nocoj kljub vsemu oglašá v njih srcih kot daljni spomin na zgubljeni raj.

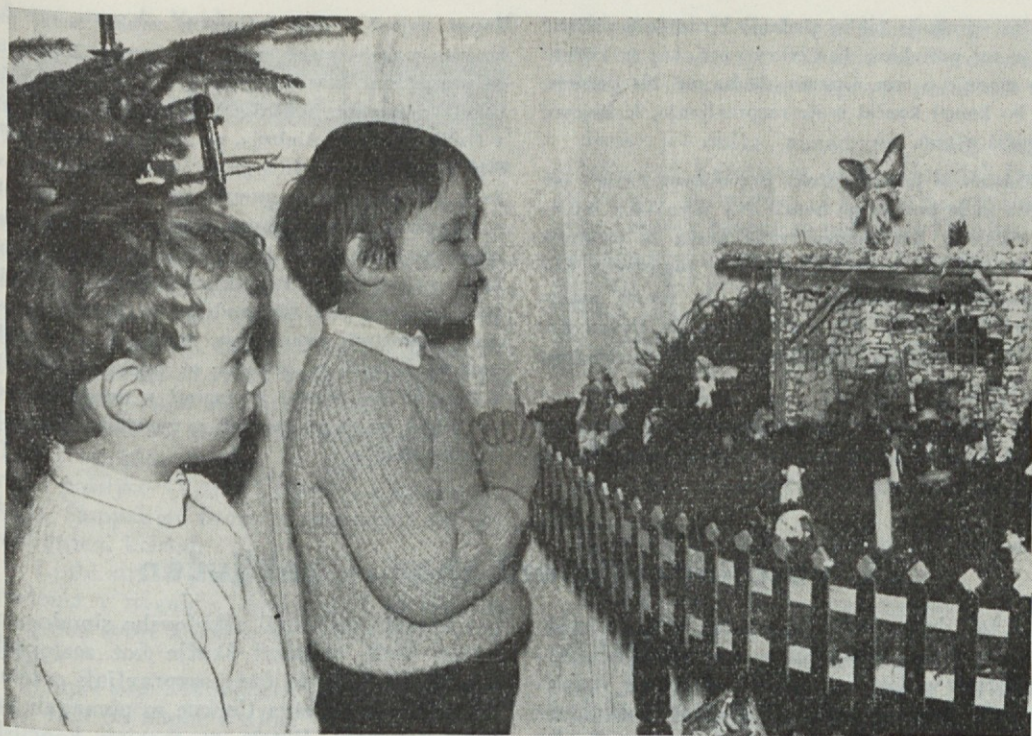
Kako naj bi zvonili nocoj božični zvonovi, da bi se zganile tudi duše teh ljudi, da bi se zbudile iz omrtvelosti! Kako močni žarki ljubezni svete noči bi morali posijati v njih mrzle duše, da bi se ogrele in zahrepenele po edini Ljubezni, ki ne prevara in bi po njej našli pot k sreči in bi z živo vero in mladostnim navdušenjem mogli praznovati božične skrivnosti. Da bi vsaj v tej skrivnostni noči, v kateri je Bog kot nebogljen Dete prišel na svet, spoznali in doumeli skrivnost, ki se skriva v božjih besedah: »Ako ne boste postali kot otroci...«!

Kak mir in sreča bi tedaj napolnila njihova srca. Tedaj ne bi več nemirno begali od zabave do zabave, ne več tako menasitno hlatali za varljivimi užitki, po katerih ostaja srce tako žejno, prazno in pusto. Ob skrivnosti božičnega razodetja bi se sramovali grabiti bogastvo tega sveta, ki ga je zavrgel božji Sin. Ne delali bi več bližnjemu krivice, ki vpije v nebo po maščevanju. Zginila bi trdosrčnost, lakomnost, zavist in prevara. Ljudje se ne bi več srečavali s sovražnimi pogledi, zginil bi prepir, ne bilo bi več prega-

Iz zgodovine vemo, da slovenskega naroda ni ohranjevala številčna moč. Ni ga reševalo bogastvo. Tudi ga ni varovala oblast in lastna država, saj vsega tega nismo imeli. Ohranjevala in reševala ga je zvestoba in pokorščina do Boga, do presvete Matere Marije in Kristusove Cerkve.

(Iz Ure molitve za slovenski narod)





*Krščanske družine postavijo za Božič jaslice v svoje stanovanje, kar je predvsem važno v tistih družinah, ki imajo otroke. Otroci se pri tem učijo spoznavati in vzljubiti Kristusa, ki je ljudem Odrešenik in Vodnik v življenju. Že mesec naprej se otroci veselijo popoldneva, ko bo oče postavil jaslice. Kristusovo rojstvo je največji dar človeštvu, nad katerim se ne veselijo le otroci, ampak vsi odrasli, ki pravilno pojmujejo svojo vero. — Naj bi jaslice v kotu in v dušah prinesle mnogo božičnega veselja vsem našim družinam na tujem!*

njanih, zatiranih, zaničevanih. V srca bi se naselila mir in ljubezen. Ljudje bi si bili bratje, ki drug drugega ljubijo in se razumejo. Padle bi vse pregraje in iz vseh src bi kakor mogočen orkan zadonela tista veličastna himna, ki so jo prvič peli angeli na betlehemske poljanah: »Slava Bogu na višavah in na zemlji mir ljudem, ki so blage volje!«

Toda pot k razodetju te sreče vodi skozi Betlehem, k jaslicam božjega Deteta.

Preprosti in neuki moremo k njemu s tisto živo vero in ljubeznijo, kot so jo imeli preprosti in ubogi pastirji v Betlehemu.

Mogočnejši in učenci tega sveta pa morajo na to pot s tisto ponižnostjo in vdanostjo, s katero so se poklonili Detetu Modri z Jutrovega.

●  
Ljubiti se pravi predvsem hoteti, ne pa zmeraj ljubezen čutiti.

(Sv. Terezija Deteta J.)

## Iz življenja Cerkve

V francoskem Strassburgu je bilo zadnje dni avgusta prvo posvetovanje med zastopniki rimo-katoliške Cerkve in med zastopniki raznih luteranskih Cerkva. Katoliško Cerkev je zastopalo nekaj škofov in nekaj bogoslovnih učencakov. Razgovori so trajali tri dni. Takim razgovorom pravimo „e k u m e n s k i“. Ta beseda je grška in pomeni, da je namen teh razgovorov priti do edinosti med kristjani raznih veroizpovedi. Sedanji koncil je v tej smeri dal že veliko pobud. Predvsem naglašajo, da je treba najprej priti do lepega razumevanja med kristjani, potem pa se bo mogoče tudi razgovarjati o tem, kar nas loči in če je prav, da take reči ločijo kristjane.

Ko to pišemo, smo sredi četrtega zasedanja vesoljnega cerkvenega zbora. Škofje so pri razpravljanju o tako imenovanem načrtu 13, ki hoče povedati svetu, kaj misli Cerkev o današnjih perečih vprašanjih: o vojni, o atomskem oboroževanju, o zakonskih vprašanjih in podobno. Na



vsa ta vprašanja lahko gledamo z različnih vidikov in je res potrebno, da Cerkev pove, kaj je krščansko mnenje o tem. Upamo, da bo naš list pozneje, ko bo koncil končal svoje razpravljanje, še kaj več poročal o tem.

Končno se je tudi srbska pravoslavna Cerkev odločila in je poslala na koncil dva uradna opazovavca, kar pomeni velik korak za zблиžanje med katoličani in pravoslavni v Jugoslaviji. Kot odposlanca pravoslavne Cerkve sta rektor pravoslavne bogoslovne šole v Beogradu, dr. Dušan Kasik in profesor na pravoslavni bogoslovni fakulteti dr. Lazar Milin.

V Italiji imajo več dragocenih ostanikov svetnikov z Vzhoda. Te relikvije so prišle na

Zapad največ v času križarskih vojsk. Sedaj pa, ko smo v času sprave med Vzhodom in Zapadom, so pravoslavni izrazili željo, da bi bili veseli, če bi dobili dragocene relikvije nazaj. Tako so vrnili v Grčijo glavo sv. Andreja, na Kreta so vrnili relikvije sv. Tita, v oktobru pa so vrnili samostanu sv. Sabe pri Jeruzalemu ostanke sv. Sabe, ki so bile v Benetkah. Za pravoslavne je to znak, da jih smatramo za brate in da jih spoštujemo. Toda ne bo lahko za prebivavce Benetk sedaj, ko so se oglasili tudi iz egiptovske Aleksandrije, in prosijo za vrnitev posmrtnih ostanov sv. Marka, ki je v Aleksandriji deloval in odkoder so prišle te relikvije v Benetke. Sv. Marko je namreč v Benetkah nadvse češčen in so ga smatrali za zavetnika nekdanje beneške države.

## 21. vesoljni cerkveni zbor — zaključen

V teh dneh, ko boste prejeli zadnjo letošnjo številko »Naše luči«, bo v središču krščanstva, v Rimu, slovesen zaključek vesoljnega cerkvenega zbora. Papež je pozval vse katoličane, da naj se na 8. december, ko bo slovesnost zaključka, pripravijo tako, da kaj več molijo, da prostovoljno vzamejo nase kakšno žrtev, z namenom, da bi tako od Boga izprosili milost, da bi se sklepi vesoljnega cerkvenega zbora po vseh škofijah sveta z veliko gorečnostjo izvedli.

Štirinkrat so se škofje z vsega sveta v teku tega koncila zbrali na zasedanja, ki so trajala približno dva meseca. Lahko rečemo, da je bilo to za vse škofove nekaka šola. V razgovorih in razpravljanjih so predebatirali razna vprašanja, ki zadevajo vero in izpovedovanje vere v današnjih časih. Slišali so najrazličnejše predloge. Spoznali so se med seboj in zdaj mnogo bolj razumejo položaj Cerkve drugod.

Belgijski kardinal Suenens je nedavno izjavil, da je bil v teku tega drugega vaticanskega koncila napravljen ogromen napredek v poznavanju Kristusove ustanove Cerkve in v iskanju smernic za njeno delovanje.

Izvedba koncila je tudi veliko stala. Če pomislimo, da je več kot polovica škofov v takem položaju, da niso mogli sami plačevati stroškov stanovanja in hrane v času koncila v Rimu, potem znamo ceniti darove, ki so jih poslali ameriški, nemški in drugi katoličani Sveti stolici v ta namen.

Ob začetku zadnjega zasedanja je papež naznanil, da bo v soglasju z večino udeleženi-

cev koncila ustanovil »škofovsko sinodo«, na kateri bodo nekateri škofje kot zastopniki drugih od časa do časa razpravljali o tekočih zadevah vodstva Cerkve in pomagali papežu pri delu. Potem so sprejeli koncilski očetje več izjav, ki so pomembne zato, da bo svet spoznal pravi krščanski nauk in katoliško stališče v najvažnejših problemih modernega sveta. To je najprej vprašanje spoštovanja prepričanja drugih (ali kot nekateri pravijo: vprašanje verske svobode), dalje vprašanje zakona in družine, vprašanje modernega brezboštva. Poudarila se je potreba zanimanja za socialna vprašanja. Razjasnilo se je vprašanje, ali so vsi Judje krivi za Kristusovo smrt ali ne. Podali so smernice za vzgojo bodočih duhovnikov, za življenje duhovščine, pa tudi za delo neduhovnikov (laikov) v Cerkvi.

Seveda se je treba zavedati, da z zaključkom koncila koncilsko delo ne bo končano. Ustanovili so razne komisije, ki naj narejene načrte izvedejo; imenujejo jih »pokoncilske komisije«. Sklepi koncila pa se bodo izvedli le, če se bodo ljudje zavedali vsak svoje odgovornosti. Nekatere reči morajo izvesti škofje, druge duhovniki, spet druge ostali verniki. Zato se moramo ob zaključku vesoljnega cerkvenega zbora vsi zanimati, kaj je sedaj naša dolžnost. V teh časih, ko se vse spreminja, ko se odloča usoda bodočih desetletij in morda stoletij, ne smemo stati brezbrizno ob strani. Delo koncila se v Rimu končuje in se začneja — med nami.



## srce zmaguje

## naš roman

»Kozarec — hup — je prazen, ne gremo še narazen!« jeclja Verdussen. Wiebo sedi pri klavirju in se daje s sonato »V mesečini«. Nelis, van Kleef in Mommens pojo vsak svojo pesmico. Jodo ima Phinetto na kolenih in udarja z vilicami takt pa trudno kima, oči — prav takšne so videti kakor ostrige — mu strmé na številne amorete po steni. Jona obide gomezeči občutek dionizijskega veselja. . . Tedaj vstopita natakár in glavni natakár z novo pošiljko »Veuve Cliquot«. Zamaški pokajo. Šampanjec hrumi v opletajoči se, pri- vzdignjeni kristal.

»Ljubi stric,« pravi Jon (kaj neki čuti nenadoma v nogah?), »ljuba stric in teta, mi dvigamo svoje kozarce za vajino srečo v po- letju.«

»Hup,« pravi Mommens in Jon si ne more kaj, tudi on hupne z njim.

»Za vajino srečo v poletju, teta, ob Jodovi strani — hup — ki ima najboljše srce v vsem mestu.«

»Bravo!« rjovejo kvartopirci in Verdussen poskuša vzklikati: »Hip-hip . . .« toda ti zlogi so muka za njegov želodec.

»Spoštuj ga, teta Phinetta!« (Phinetta se ganjena hihita.) »Ti pa, stric, si dobil v svoj vrt sladko dehteč cvet. Skrbi zanj kakor za dragoceno or — hup — orhidejo. Mi vsi smo pijani,« — Verdussen ugotavlja — »pijani od veselja nad vajino mla-mladostno srečo in želimo iz sr-srčnih globin — želimo« (halo, Jon, kaj pa je s tvojimi nogami?) »hočemo, u-hup-upamo . . .«

»Bravo!« vzklikajo kvartopirci.

»Bravo!« vzklikne tudi Phinetta in zdrkne z Jodovih kolen naravnost proti Jonu. Sam ne ve, kaj se z njim godi. Nežno začuti dve ženski roki okrog vratu, da ga skoraj strah prevzame, pa pobjub na svojem vročem licu. In potem sedi Jon spet na svojem stolu in nekoliko ábotno gleda — ne, to je Jodov stol, Jodo stoji zraven njega — Cezar Imperator — in mu pravi, zraven pa čudno požira:

»Lepó, fant moj, ganil si me in ponosen sem na svojega nečaka, ljubi prijatelji, in če boš kdaj v stiski« — Phinetta kima in si obriše solzico — »potem boš lahko vselej potrkal pri starem Jodu.«

In potem se spet prikaže natakár z nekaj

steklenicami. Nelis in van Kleef divje bobna- ta četveroročno po klavirju in Verdussen se vihti z Mommensom v opasno pošastnih sin- kopah.

Jona je obšla nenadoma huda žalost. »Hej!« tuli Verdussen. »Hej, Gerrits! Jaz še ne grem v posteljo!« . . . Pa mu ne gre do ži- vega. Jodove besede so poklicale Gerritsu ne- nadoma spet njegovo revščino v spomin in ne- nadoma se prikaže pred njegovimi očmi Greta kakor trpinčena Marjetica pred svo- jim Faustom . . . Samogibno drgne po svojem levem licu; tam ga je Phinetta . . .

»Fant,« zagrmi stric, »le nič se ne boj, Phi- nettino rdečilo je trdno!« Jodov smeh zveni kovinsko, odmeva in doni kakor krik satira v prostranem, bobnečem gozdu. Jon se smeh- lja.

»Naprej, Gerrits, zvrnimo še enega na zdravje mladega para!«

Šampanjec se poliva po njegovih prstih, kaplja na njegove hlače. Mommens pripove- duje dovtip. Jon poskuša, da bi bil še dobre volje. Le nikar biti zgaga, človek božji, drži z družbo! Toda Greetina podoba in njegova dva otroka na Wolvesti pa en frank petinse- demdeset v žepu . . .

Na marmornem hodniku odbije neka ura enajst udarcev. Glavni natakár pride in zaše- peta Jodu nekaj na uho. Jodo pokima in vstane. Phinetta vzdihne in si pogladi obleko.

»Ljubi moji,« pravi stric, »zaradi mene se lahko zabavate še do jutri zjutraj, toda m i d v a —« pri tem poda svoji ženi roko — »midva morava na vlak. Hvala vam za druž- bo.« Natakárju pa: »Dajte vse na moj račun. Tole je za vas.« Bankovček za sto frankov. Jon spet potiplje v svoj žep in bi najrajši za- klet . . .

Zakaj mora Jodo na vlak . . .? Saj res, na ženitovanjsko potovanje, kakopak.

»Kam jo bosta mahnila?« vpraša van Kleef.

»K sinji obali,« se hihita Phinetta.

»Potem pa srečno pot, madame, in mnogo zabave obema!«

Kvartet spremi ženina in nevesto dol po stopnicah. Verdussen je naslonil glavo na roke in je za mizo zaspal. Jon previdno sledi odhajajočim. Ograja pri stopnicah je čudno majava in preproge se zapletajo . . . Skozi od- prta glavna vrata mu zaveje nočni hlad na- proti. Taksi odrzvi, za njim se oglašá vpitje gostov. Jon je naslonil svoje vroče čelo k umivalni školjki. Ko hoče spet gor, stoji Greta nenadoma pred njim.



»Kaj se je zgodilo, otrok? Greetje?«

Nič se za to ne zmeni, da stoji vratar poleg; zgrabi jo, jo stisne k sebi in ona ga vprašujoče pogleda. Jon čuti, kako se gorak val razlije po vseh nerodnostih tega dneva.

»Tukaj sem, Greeta, tukaj sem. Samo še po klobuk stopim in po plašč.«

Z lažjimi koraki odhiti gor. Saj res, napitnina za slugo... Ravnodušno mu stisne svoj frank pa petinsedemdeset v iztegnjeno dlan in steče po stopnicah, zbeži pred zaničevanjem tega garderobnega obraza. Spodaj trdno zagradi za Greetino roko in jo divje, skoraj strastno potegne za seboj po cesti. Spotoma ne spregovorita niti besedice. Čemu tudi? Če stiska svojo roko k njeni, če s svojimi prsti oklepa njeno drobno roko, da je pod njimi skrita — ali ni to več kakor najlepša ljubavna pesem?

Tako prideta na Wolvesto. Greeta je že na cesti vse razložila, toda doma ne ve Jon ničesar. Čemu je hotela ponj? »Kakšno vprašanje,« pravi Jon, »ker ni šlo drugače. Predolgo sem ostal zdoma.« Potem pa mu zatisne Greeta usta s poljubom in ga spravi v kuhinjo.

»Jon,« prične počasi, »v drugem nadstropju nekdo umira...«

»In zato... Net? Ka-kaj se je pa zgodilo z Neto?«

»Najhujši napad, kar sem jih pri njej doživela.«

»Spet jetra?«

»Dà, Jon, in pred pol ure je bil župnik tukaj, da jo je previdel. Zdravniku se je zdelo potrebno tako in za operacijo je bilo prepozno...«

Jon globoko vzdihne. Vest ga peče. Sam sebi se dozdeva zanikrn pijanec, bedast požeruh v primeri z njegovo dobro, dobro Greeto. Po prstih ji sledi gor. Neta leži in hrope.

»Je že mirnejša,« pravi Greeta, »zdravnik ji je dal injekcijo.«

Dolgo se sklanja Jon nad bolnico. Nabuhli život se med sunkovitim dihanjem boči pod odejo.

»Bedeti morava!« pravi Jon. »Pojdi ležat, Greeta, jaz ostanem tukaj.«

Tega pa Greeta ne mara. Bilo je prehudo zadnji čas; prosila je Token iz bolnišnice, naj bi nekaj ur ponoči čula pri Neti. Vsak hip utegne priti. Če se Neti poslabša, bo Token pač lahko potokla na tla, to bosta že slišala v spalnico.

Četrť ure pozneje pridrsa Token v hišo in po stopnicah navzgor. Prosi za ročko kave. »Da ne zaspim, ljuba gospa.« Takole, s svojo ročko kave taplja v drugo nadstropje. Jutri zjutraj ob treh naj jo Greeta zamenja. »In tule, Token, tole je za tvoj trud.«

Jon stoji potlačen v kuhinji. Kakšen dan je bil to! Zdaj se spričo resničnosti svojega doma čuti sproščenega, sproščenega od zabave poslednjih ur. Stric sedi zdaj s Phinetto v nočnem vlaku, ki drvi proti jugu. Zgoraj leži uboga, do konca zgarana Neta, pripravljena na povsem drugačno potovanje.

»Pridi, fant,« pravi Greeta, »narèdi otrokoma še križček, potem pa v posteljo.«

Četrť ure pozneje ležita Gerritsova z roko v roki v svojih blazinah. Jonovo kesanje kar noče steči. Vsakokrat se zmoti in tako začne desetič: »Moja Greeta in moj Bog...«

Ob treh zazvoni budilka k bedenju. Greeta se zmuzne neslišno iz sobe in najde Token, ki je zaspala nad kavino ročko. Neta pomežikne proti svetilki in pravi mukoma:

»Ljuba moja, samo glej, da bo štacuna dobro zaprta...«

Težko diha. Proti petim se splaši Jon, potrkalo je po stropu. Steče gor. Neta leži v poslednjih vzdihih v Greetinem naročju.

»Brž tečem po zdravniku,« pravi Jon. Na stopnicah pa zasliši: »Jon...«

Greeta spusti Neto rahlo na blazino. Token se je prebudila in začenja javkati.

»Tiho,« pravi Jon, »tiho, ljuba duša, zmolimo očenaš!«

Naslednjega dne je štacuna debele Nete zaprta. Na oknicah visi listek: »Zaprto zaradi smrtnega slučaja v hiši.«

### Notarske zadeve. — Skušnjave. — Blaginja in kredenca

Debelo Neto so pokopali. S težavo so spravili široko krsto po ozkih polžastih stopnicah na Wolvesti. Po pogrebu se vzame od nekod neotesan fantè, da bi malo počenčal v mračni prodajalnici.

»Jaz sem namreč Lowie, sin rajne Nete, gospod — prišel sem zaradi dediščine, vidite, rad bi vedel, kaj vse je mati zapustila.«

»Da,« pravi Jon, »za to morate h kakemu notarju.«

Lowie o takšnih rečeh nič ne razume, toda prstov takihle notarjev se marsikaj prime.

»In vendar bo najbolje, da se vse skupaj tako uredi, Lowie.«



Ali bi pa šel gospod Gerrits z njim? In Jon gre z njim.

Pod blazino rajne Nete je našel Lowie pismenski zavitek. Izroči ga notarju. »In potem tiči še pet tisoč frankov v neki škatlici za cigare, gospod.« Opravek je prav kratek. Trije dediči so: Lowie, Franc in Kristina.

»Že, gospod, toda Franc je v Ameriki.«

»Mu bomo pisali,« pravi notar.

»In Kristina je čolnarka na nekem čolnu na Renu...«

»Ji bomo pisali; vam je dovolj jasno?«

Lowie molči. Zoper tega sivega bradača nič ne opraviš.

»Pa še eno,« — to mora ven — »še eno, gospod notar, kdaj lahko dobim svoje ficke?«

»Vas bomo obvestili!«

Opravljeno. Ko sta zunaj, bi Lowie rad povabil Jona na silce žganja. »Tu na vogalu, pridi! Poplakniti moram svoje razburjenje.«

Toda Jon se zahvali. »Imam še veliko posla, Lowie.«

Na Smitsstraati sreča Nanda.

»Hej,« vpije Nand že od daleč, »v Hobokenu je stavka!«

Jon duha alkohol. »Tako, Nand, pa zato nisi ravno žalosten videti?«

»Mi še na mar ne pride! Lahko me, prete-to nazaj, nekam pišejo, lopovi!«

Jonu prihaja slabo ob tem. Fej! Rad bi brž dalje. »Pridi kaj naokoli, Nand, ko se boš prespal. Pojdi zdaj spat.«

Toda Nand noče spat. »Preteti umazanci v tovarni naj vedo, koliko je ura. Pusti me pri miru —« in se Jonu iztrga — »saj, naša Marija nori. To so ji naredili v bolnišnici! Vsi skupaj so prasci! Vrat bi jim bilo treba zaviti!«

Tako se pametno ne moreš razgovarjati. Jon gre dalje in sliši Nanda, kako še venomer robanti. Zdaj pa se oglasi divji, presunljiv trušč po tesni ulici; električen klavir je začel na lepem razbijati. Ali se je prebudil in se ustrašil Nandovega razsajanja?

Doma sedi Greeta za mizo in tuhta. Peerken drsi po podu in meče svojega medvedka v Lientjino zibelko. Smejeta se in vpijeta. Greeta ju ne sliši. Jon jo bežno pogleda in potem je za hip tišina med obema odraslima človekoma in Jon vidi, kako spolzi njegovi ženi nekaj solz po licih. To je eden izmed tistih hipov, ko izgubi beseda svoj pomen. Jon je sedel tik k njej za mizo in potegne zdaj nje glavo narahlo k sebi.

»Pripoveduj vendar, Greetje, pripoveduj

no vse, brez besed, tako popolnoma na samem s svojo bridkostjo.«

»Li-lje!« trobenta Peerken.

»Pee-pee,« vrešči Lientje.

In sta jima malčka spet v tolažbo. Greeta se nasmehne, pogleda svojega moža, nato pa najprej enega, potem drugega svojega otroka in najde pri tem spet mir in preprosto govorico za navadne, družinske zadeve.

»Nič ni, Jon, nič ni, toda glej, to je vse naše premoženje.«

Jon prešteje z očmi tri frankovske novce v njeni denarnici. In najemnine že tri mesece nista plačala. Vstane. Oba otroka lahko ponese v svetlobo, svojo ženo lahko ljubi s plamenečim srcem — preteto vendar, a vse skupaj je literatura! Kakšen lopov je namreč, da mu minevajo dnevi v lenobnem brezdelju? Treba je pač nečesa več, Jon, kot pa je lepa plastika očeta z otrokom v naročju! To sodi za kip, toda tukaj, tukaj stojiš s hromimi rokami in zehaš v jutro in večer — in pri hiši so celi trije franki.

Greeta bere zagrenjenost iz njegovih oči. »Pridi, fant, se bova že pretolkla.«

»Kako neki?« zarenči Jon.

Lientje plane v jok; medvedek ji je priletel na nos in Peer divje poganja njeno zibelko: sestra mora spati. Toda sestra ne spi. Izpod odeje jo vzame in zdaj sedi na maminih kolenih.

Danes jedo kašo s fižolom in pečenim krompirjem. Poštar prinese razglednico iz Nizze. Palme in sinje morje. Iskrene pozdrave pošiljata Phinetta in Jodo. Jon se reži. Ni je pravice na svetu. Peerken drobi krompir s svojimi peščicami.

»Ne smeš tako, paglavec!«

Paglavcu pa je tako všeč in si usta tako nabaše, da mu lička skoraj počijo. Pomagati je treba s pijačo.

»Fej, požeruh! Lientje je mnogo bolj olikana kakor ti!«

Peer pogleda z omalovaževanjem svojo sestro in nenadoma zine:

»Polulanka!«

Jon si ne more pomagati, toda prestolonaslednik se preséli na očetova kolena. Moški pač skupaj držijo, kakopak! In obe strani se spet brezskrbno smejeta vsaka nad svojim krožnikom.

Po kosilu zaspita otroka za eno uro, Jon se obrača in vrti kakor lev v kletki.

»Pa pojdi malo v mesto,« pravi njegova žena.

Jon pokima. Bolje, da zgine in se malo



premiga, sicer ne vzdrži. Ko je zunaj, teka brez cilja po cestah. V svoji osamljenosti čuti huje kakor kdaj koli trpkost svoje nemoči. Trije franki pa Greetin obraz . . . Borza dela zanj nima pomena. Saj iščejo spet le izdelovalce steznikov ali mesarske pomočnike. Za duševnega delavca (kako licemersko se to sliši!) ni zaposlitve. Blodi dalje in tišči roke v žepih. Jodo in Phinetta tičita v Nizzzi. Bel kruh in nič skrbi. Jon se spet domisli ženitnine v »Laboureurju«. »Če boš kdaj v stiski, Jon . . .« Medtem ti sedi radodarni stric na Sinji obali, mi tukaj pa jemo kašo s fižolom. In jutri?

Tri mesečne plače leže nekje in ga čakajo. »Tolažilni groši,« zmerja Jon. »Nekoliko maže za moje polomljene kosti. Zaduše naj se v svojih frankih!« Godrnjaje obstane, da bi si ogledal izložbo. Lepa kredenca. Tak še to — to je Mitjensova prodajalna. Kje so časi? Želja nikoli ni postala resnica . . . Nedoogljava kredenca — ali pa njena dvojica — stoji bleščéča in še prav tako vabljava v izložbi in odpira vrata: »Vidite, gospod, kako dobra je notranja izdelava in kako udobno je vse!«

»Nimam denarja,« se reži Jon v steklo. »Pusti jo, Mintjens, naj nekaj časa še stoji, lepo mirno jo pusti. Za Veliko noč ali za binkošti? V meni ne bodo našli velikopoteznega kupca. Niti na mari mi ni, da bi hodil tja beračit za tiste tri mesece. Gerrits se morskim volkovom ne ukloni.«

Pa jo mahne dalje, v drugo ulico. V Moriaanu imajo izvrsten tobak, Jon. Ni denarja. Z mojo pipo se Peer lahko igra. Spet v drugo ulico. Cvetlice za tvojo ženo, Jon? Prekletost mesto, daj mi mir! Lepe krizanteme za tvojo Greeto, Jon? Ali še veš, Jon, povej: V prelepem mescu majniku . . . Slabe volje obstane pred cvetličarno. Fant, kje je zdaj tvoje srce? K vragu! premišlja Jon jedko, in tudi jaz pojdem k vragu. In tvoja ljubezen, mož? Spet čuti, kako mu trepetajo živci nad očmi; v zadnjem času se mu to večkrat prime. Tvoja ljubezen Jon, tvoja nemočna ljubezen. Trudneje pohajkuje dalje. Noge ga skelijo. Tri mesečne plače pri tistih judežih . . . Doma ni več kaj jesti, Gerrits, in premoga ni več, Gerrits. Zakaj so ga vrgli na cesto? Načela? Spet se zareži. Z njimi si zakrпам čevlje. To moraš doživeti, posebno ob tem licemerskem početju. Jon, ali ne bi odnehal od te zagrenjenosti? In pomislil na Greeto, na

svojo Greeto, na Lientjo in na Peera? Zakaj so mi strli tilnik, strahopetci? Jon, in če pustiš denar, da ti ondi obleži . . . Tiste tri mesece? Če jim ga pustiš, bodo še bolj triumfurali.

Tu je slaščičarna. »Naši mamic!« se bere s cukrenimi črkami na masleni kremi. Ali . . . ali ni jutri Greetin rojstni dan? Ali naj mine prvič brez slavlja? Brezposelni ne jedo tort. Jon. To je nekaj dobrega za Phinetto in njene bogatinca! In tvoja ljubezen, mož, tvoja ljubezen, oče?

Tako se znajde nenadoma pred Kalifornijsko paroplovno družbo in prav tako nenadoma pred vratarjem in malo časa zatem pred tajnikom.

»Srečen sem, da vas vidim, monsieur!« Tajnik mu seže v roko in mu jo stisne. Ali je samo domišljija — mož je videti pristrčnejši kakor prvi pot? »In tukaj je zavitek, gospod Gerrits. Le verjemite, da se mi smilite, toda — kaj hočete — ne vi ne jaz pri tem nimava nič kaj govoriti.«

»Hvala!«

Jon je spet zunaj. V divji naglici dirka proti Willemsstraati. Mintjens komaj utegne odložiti svojo pipo iz oljkovine.

»Ah, dan, gospod.«

»Tole kredenco kupim.«

»Lepo, prav lepo. Le pogledajte si jo, gospod, kakšna izdelava, kakšna . . .«

»V redu,« pravi Jon. »Koliko velja?«

»Dvesto osemdeset.«

»Nate. Spravite mi jo nocoj v hišo.«

»Še nocoj?« Mintjens privzdigne obrvi. »To bo težko.«

»Nocoj,« pravi Jon, »ali pa vzamem denar nazaj.« In ga že ni več. Zdaj pa v slaščičarno.

»Jutri pošljite torto. Na njej naj bo napisano ‚Naši ljubi mamic!‘«

Pa v cvetličarno.

»Takle šopek krizantem!«

»Da, gospod, bomo uredili.«

Nato pa v Wolvesto. Ničesar ne izdaj, Jon, in molči.

Greeta je pravkar skuhala kavo. V peči prijetno gori.

»Vzela sem še zalogo od rajne Nete,« vzdihne Greeta, »toda treba bo čimprej plačati.«

»Prav, otrok, izvrstno.«

Jon srka kavo in se plazi s Peerom in





Lientjo po tleh. Igrajo se mačko in miš. Miza se pomika z njimi, stoli se majejo. Greta prav ne razume nenadne spremembe. »Mijav,« pravi Jon in Peer odgovori: »Piiip!« Lientje se spravi molče v kot.

»Moj Bog,« vzklikne Greta, »smo že tam!«

Velika mačka obsedi nenadoma z narmrdanim obrazom na tleh in podrži potem eno roko — ššš, ššš — pod vodovod. Lientje. Lientje . . .

»Mama,« pravi Jon (pri tem misli na Greetino presenečenje), »pojdi no po zavojček srednjega. Predolgo sem se potikal naokrog in noge me bolijo. Daj, bom že jaz vardeval otroka.«

Greta ga pogleda in okleva: »Jon, tri franke še imam?«

»Nič zato, Greta, ljubica! Pojdi in mi prinesi tobaka. Ko denarja ne bo več, pač kuhali ne bomo.«

Zena spet ne razume te spremembe, toda gre. »Kam pa naj grem ponj?«

»Na Rozensteeg, za Sint Janom.«

»Saj res.«

Greta je odšla. Do Rozensteega je pol ure hoda. No, to ji bo dobro delo. Tedne in tedne je sedela doma. »Na svidenje, mož, in pazi na otroka!«

Jon potegne Peera k sebi. Skupaj sedeta k Lientji.

»Peerken, poslušaj. Reci zdaj: Lju-ba ma-mi-ca.«

Peer ponavlja: »Lju-ba ma-mi-ca.«

»In zdaj: mi smo ve-se-li.«

Peer nori s svojo sestrico.

»Sem glej, Peerken, pazi. Reci: Mi smo ve-se-li.«

»Veseli!« vrešči Peer. Vadi dalje, Jon.

»Mi smo veseli tvoje sončne — nak, to je pretežavno — tvoje ljubezni — nak, to je spet težko razumljivo . . .«

Tedaj divje zacinglja hišni zvonec. Gotovo pocestni pobalini. Jon gre odpirat. Mintjensova kredenca!

»Da, gospod,« pravi eden izmed možakov, »ne verjamem, da jo bomo spravili po stopnicah.«

»Mora gor.«

»Bomo videli, gospod.«

Strašansko delo je. »Malo hitreje, ljudje božji!« Jon misli na Greeto; vsak čas se lahko vrne. Ograja na stopnišču poka, belež na stropu se lušči, nazadnje pa stoji kredenca,

stoji kot okras v kuhinji. Jon plača mastno napitnino in možakarji gredo. Nenadoma strah: kje je Peerken? Lientje se sploh ne meni za okolico in se igra s prsti na nogah.

»Peer! Peerken!«

Nič odgovora. Bog nebeški, gotovo se je splazil po stopnicah dol pa na cesto! Jon postavi brž stol k zibelki — »Lepo mirno leži, otrok!« — in drevi ven. Pa že pride Greta in vodi Peerkena za roko. Jon si oddahne, žena pa govori nekaj o zanikrnosti moških.

»No, otrok, saj se je dobro izteklo.«

»Ne, ne, Jon, tebi otrok ne prepustim več.«

Tako godrnja Greta, ko stopa po stopnicah. Jon molči. Ko pa prideta v kuhinjo, obstane njegova žena za hip s srepimi očmi. Peerken začne sam: »Ljuba mamica . . . veseli, veseli, veseli!«

Tedaj Greta v silnem veselju zaihti, ne toliko zaradi kredence (kako lepa je!), ampak zato, ker je k njim spet sonce posijalo.

»Bog te poživi, angel,« pravi Jon in jo s smehom poljubi. »Enkrat smo jo morali dobiti in zdaj je tukaj in jaz želim, da bi skupaj še sto let . . . Saj saj, to je od sreče, otrok, le izjokaj se ob mojem suknjiču.«

Peer potegne mater in očeta k zibelki: »Liljen!«

»Kakopak, Lientje je pleg. In tukaj,« pravi Jon, »tukaj je še bogatija za živež, za najemnino in za premog. Kredenco sem zato vzela, ker ostane sicer pri Mintjensu.«

»Saj,« vzdihne Greta med jokom in smehom, »zdaj te bom pa le morala pustiti samega z otrokoma.«

»Zakaj pa, srce?«

»Ah, Jon, saj bom koj nazaj.«

Ogrne si pahovko in zdrobenti brž po stopnicah dol. Medtem ko si Jon ogleduje kredenco — zdaj prav od blizu in z vsemi podrobnostmi — je stekla Greta k Stanski Vetsovi, stari ženi v podstrešni sobici.

»Na, Stanske, zdaj boš lahko spet rinila dalje.«

Protinasta starka kima in drži bankovček za petdeset frankov v svojih pergamentnih prstih. »Merci, madammeken, merci. Bog vam bo povrnil.« Stanske izkašlja svojo ginjenost. »Kakšna dobra duša, kakšna dobra duša . . .«

Dobra duša pa stoji spet zunaj. Revici tam zgoraj je zdaj pomagano; zdaj pa k peku in k mesarju za njenega velikega fanta in za lastno gnezdo.





Uro pozneje sedijo Gerritsovi za mizo. Kraljevsko so bogati in tišče se Mintjensove kredence, ne, Greetine kredence, darila nje-nega edinstvenega Jona.

Ko leži Peer v svoji posteljici — medtem se je pomaknil čas na osmo uro — ga slišita, kako fortissimo ponavlja:

»Lju-ba ma-mi-ca, veseli — veseli — vese-li...«

Lientje sanja ob Greetinem srcu; Jon vleče svojo pipo srednjega; v dimu se sučejo vprašaji. Adam in Eva sedita spet v raju.

Teden dni pozneje potegne Greta Jonovo

## od doma

V Bršljinu pri Novem mestu, kjer je v bližini veliko peščenca, primerne za izdelovanje stekla, so zgradili novo steklaro. — V Mariboru je prenehala z obratovanjem znana tovarna tanina. Delovala je 50 let in zaposlovala 200 delavcev, a sedaj je postala nerentabilna. — Velepodjetje „Iskra“, ki ima svoj sedež v Kranju, se je znašlo pred velikimi težavami. Doslej so taka podjetja delovala s podporami drugih ustanov, a sedaj si morajo pomagati sama.

Poročevalec lista „Večer“, ki izhaja v Mariboru, je v posebnem članku razložil, kako nespametno je, da so na železniških postajah v Sloveniji napisi tudi v cirilici. Prvič: Slovenija je slovenska in slovenski narod piše z latinskimi črkami. Drugič: Južni bratje, ki znajo čitati, znajo danes vsi že brati tudi latinico. Tretjič: Taki napisi varajo tujce, ki dobe vtis, da so prišli na področje nekdanje bizantinske države, medtem ko so še vedno v Srednji Evropi. Torej je napis v cirilici res odveč, nepotreben. Naj bo napis tak, kot je primeren za ljudi, ki so tam doma!

V Drstelji pri Ptujju so odkrili spominsko ploščo na rojstni hiši velikega pozna-

vavca slovenskega jezika in slovenskih navad, Matije Murka. — Izšla je nova serija jugoslovanskih znamk s podobami književnikov. Na znamki za 85 dinarjev je upodobljen tudi naš Fran Levstik, književnik in jezikoslovec (1831 — 1887).

Že decembra pridejo v promet v Jugoslaviji novi bankovci po 50, 10 in 5 dinarjev ter kovanci po 1 dinar in 5 par. — Jugoslovanski vladi se je posrečilo, da so odložili plačevanje najvažnejših tujih posojil na poznejši čas. — V Murski Soboti so zgradili lepo sodobno stavbo za razne razstave. — Cesto od Radmirja do Ljubnega na Štajerskem so modernizirali. — V Zgornji Kungoti grade gasilski dom.

V Vidmu ob Ščavnici je bila razstava najrazličnejših starin in starih dokumentov, ki jih je zbral Jože Čuš. — V Mežici se je zbralo na sestanek 150 ljudi, ki so stari nad 70 let.

V Beogradu so bili razgovori med jugoslovanskimi in švedskimi oblastmi glede prihajanja Jugoslovancev na Švedsko in glede njihovega zaposlovanja.

Pri Sv. Ivanu v Trstu so odprli novo šolsko poslopje za slovensko nižjo srednjo šolo.

glavo k svojim ustnicam in mu zašepeta v uho: »Ljubi moj, mislim, mislim, da je spet tako.« (Dalje prihodnjič)

## Stroj za kopanje dojenčkov

V Turinu v Italiji so imeli na nedavnem tehničnem sejmu razstavljen med potrebščinami za dom tudi stroj za kopanje dojenčkov, ki je popolnoma avtomatičen in skoplje otroka v petih minutah.

Dojenčka polože v notranjost valjastega stroja, nakar ga začno brizgati curki tople vode, potem ga stroj poškropi z milom in spere.

V mozirski občini so v zadnjih letih napeljali več vodovodov. Sedaj so dobile vodo tudi vasi Kokarje, Potok, Lačja vas in Pusto polje, skupno 90 gospodinjstev.

Po gospodarski reformi v Jugoslaviji in po padcu dinarja se pozna tudi v Gorici: doslej so ljudje iz Jugoslavije precej kupovali v italijanski Gorici in so si trgovci tam kar opomogli. Sedaj je pa obratno: veliko dela imajo trgovine v Novi Gorici in v Šempetru.

V Sv. Križu pri Vipavi so pokopali starost slovenskih kapucinov, 85-letnega patra Kamila Požarja, biseromaha-nika.

Reka Idrija je 21. novembra povzročila velike poplave v mestu Idriji.

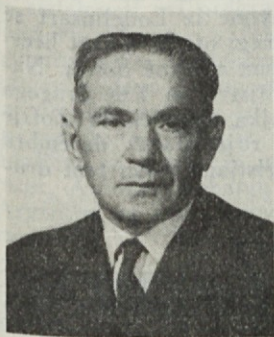
Videmske nadškofijske oblasti so izdale na dolgoletne zahteve in prošnje rojakov iz Slovenske Benečije odredbo, da smejo po vseh župnijah nadškofije, koder žive Slovenci, opravljati službo božjo v slovenskem jeziku. Pod fašizmom je namreč prišlo do izrečne prepovedi uporabljanja slovenskega jezika v cerkvi.

Rešitev magičnega kvadrata iz štev. 9. »Naše luči«:

2	6	7
4	8	3
9	1	5



## Anglija



† **Jožef Petrič:** Spet je smrt posegla med Slovence na Angleškem. 17. oktobra je v bolnišnici Wellington umrl Jožef Petrič, ki se je rodil pri Semiču v Beli krajini 11. 2. 1901. Služboval je večinoma v Srbiji kot orožnik. Bolehal je že dalj časa na srcu. Pokopali smo

ga 23. oktobra ob lepi udeležbi rojakov. Tu v Angliji zapušča ženo, v domovini sina in hčerko. Vsem naše iskreno sožalje! R. I. P.

**Krst:** 17. oktobra smo krstili v cerkvi Žalostne Matere božje v Hendon (London) Aleksandro Magdaleno Jerman. Čestitamo!

**Poroka:** V cerkvi Kristusa Kralja v Coventry sta se 25. septembra poročila Anne Mary Little in Viktor E. Ušen. Vse dobro!

**Blagoslovi domov:** V Haslingden (66, Manchester Rd.) je bil blagoslovljen novi dom Grkmanovih, ki so se tja preselili iz Helmschore. — V Lincolnu so dali svoja domova blagosloviti Ipavčevi in Krivčevi. Prvi so prišli tja iz Market Rasena, drugi pa iz Bedforda.

## Avstrija

### Linz in okolica

Iz Linza in Gornje Avstrije se bolj redko oglašamo. Leto dni in tri četrt je že preteklo od zadnjega poročila. Slovenci tukaj smo večinoma delavci in nas največ opravlja telesno težko delo. Zaslužimo kot taki bolj slabo, zato pa izrabi skoraj vsak svoj prosti čas za dodatni zaslužek. Za kulturno delo nam tako preostaja malo časa. Kljub temu in drugim težavam pa skušamo prosvetno delovati. Že dolgo let nazaj prirejamo v mesecu grudnu miklavževanje. Tako smo tudi lani miklavževali. V pozdrav Miklavžu je deklamirala Marija Vrečar in potem sta mu še Darinka in Viktor zapela primerno pesem. Miklavž je nato razdelil darila otrokom kakor tudi odraslim in se nazadnje še zahvalil

vsem obiskovavcem miklavževega večera, katerih je bilo preko 60 oseb. Zapeli smo še par pesmi in se zadovoljni razšli.

Lansko leto v mesecu rožniku so bili naši pevci povabljeni k novi maši hrvaškega novomašnika v Attnang Puchheim, kjer so mu ob vstopu v cerkev zapeli »Novomašnik, bod' pozdravljen!« Potem so peli med mašo slovenske in hrvaške pesmi. Pri akademiji popoldne so zapeli Marijino »Je mrak končan«. Letos na spomlad so naši pevci zapeli pri dveh pogrebi poslovilne pesmi. Umrla je namreč Julijana Budja in tukajšnji grškokatoliški duhovnik Vasilij Šurlan, oba sicer s Hrvaškega, a oba ljubitelja slovenske pesmi, posebno g. Šurlan.

V zimi smo se zbrali parkrat pri hišnih srečanjih ob kozarčku vina. — Letos na spomlad je sprejela prvo sv. obhajilo Darinka Grandovec in kmalu potem bila še pri birmi. — Poroki smo imeli dve. Poročila se je tudi Viktorija Plajšek iz Hajdine pri Ptujju in sicer z g. Hausederjem. — V vinotoku 1964 so dobili pri Sadlovih novega družinskega člana, krepkega fantka in ga krstili z imenom Jože.

Sedaj pa še nekaj iz zadnjih mesecev. 17. vinotoka smo imeli romanje, ki je bilo za nas obenem verska in narodna manifestacija. Zbralo se nas je nad 150 rojakov in rojakinj pri Petriniumu v Urfahrju in potem smo šli peš v procesiji na visok hrib Pöstlingberg v cerkev Žalostne Matere božje. Med potjo smo molili rožni venec in peli. Za nami je šla hrvaška procesija, ki je štela okrog 250 do 300 ljudi. Našo procesijo je vodil č. g. pater Jože Podgornik. Pred sv. mašo in še med mašo je bila priložnost za spoved. Poleg p. Podgornika je bil Slovecem na razpolago še č. g. Jože Mihelič, ki je prispel v Linz s Koroške. Skoraj vsi romarji so bili pri obhajilu. »Cerkveni list« škofije Linz se je zelo pohvalno in lepo izrazil o naših romarjih. Omenjamo tudi dve pomanjkljivosti: maša se je začela z enourno zamudo in slovenski duhovnik naj v bodoče ne opusti pridige. Bila je najavljena, potem pa ni bilo nič. »Tukaj nismo bili zapostavljeni.«

Popoldne smo šli na kosilo v gostilno pod cerkvijo, kjer smo imeli tudi akademijo. Najprej je rojak pozdravil vse navzoče, posebno naše vrle Prekmurce, katerih je bila velika večina. Potem se je zahvalil vsem, kateri so od daleč prišli, kot na primer iz Welsa, Steyrija in celo iz Salzburga ter Koroške. Nato je Viktor Lesiak deklamiral Marijino pesem, za njim pa Darinka Grandovec »Večeri doma«, ki jo je spesnil Bogdan Budnik. Obe deklamaciji smo kot zamaknjeni poslušali in prenekaterim je prišlo do solza. Nato nam je še spregovoril spodbudne besede č. g. Jože Mihelič. Zapeli smo potem še »Nmaj čez izaro« in še



par drugih národnih. Ob pol štirih smo imeli še blagoslov. Na koru in v cerkvi so spet mogočno donele naše pesmi in pete litanijske, katere je izpred oltarja vodil pater Podgornik. Še več takih romanj in srečanj si želimo.

Kot vsako leto smo tudi letos na Vseh svetih dan položili v Linzu pri Sv. Martinu venec s slovensko zastavo na veliki križ. Na travkovich piše: „Umrlim rojakom na tujem — Slovenci iz Linza.“

Sv. mašo imamo vsako prvo nedeljo v mesecu ob 11. uri in vsako tretjo nedeljo ob tri četrta na 9. uro.

## Belgija

### Charleroi-Mons-Bruselj

Go. Alojzijo Vrecelj, por. Leber, iz Montignies-sur-Sambre, ki je umrla 6. oktobra v bolnici St. Joseph v Gilly, smo položili k večnemu počitku 9. oktobra, ob veliki udeležbi slovenskih rojakov oz. rojakinj. Pokojna se je rodila leta 1897 v Cirkovcih pri Mariboru. Iz domovine je prišla v Belgijo leta 1929 in se je nastanila s svojim možem, sedaj že pok. Alojzijem (umrl leta 1953), v Eisden. Leta 1946 je prišla v Châtelineau; zadnja leta je pa preživela v Montignies-sur-Sambre. Zapušča šest otrok, tri sinove in tri hčere. Več let je že bolehal na nogah in, ko se je zdaj zopet zdravila v bolnici, jo je zadela možganska kap. Lepo spravljena z Bogom — prejela je svete zakramente — je zapustila ta svet. Zaradi njenega dobrega značaja so jo

vsi, ki so jo poznali, imeli radi. Brala je rada slovenske knjige in poskrbela je, da so se vsi njeni otroci naučili slovenskega jezika. Naj počiva v miru! Družini pa naše sožalje.

V družini Marije Gantar-Vandeuze iz Bray-lez-Binche se je hčerkici Mariji-Angeli pridružil še bratec, ki je pri sv. krstu sprejel ime Olivier; rodil se je 4. avgusta. Tudi v družini Antonije Zrinšek-Mayone iz Lodelinsart se je 3. oktobra rodil drugi otrok, tokrat hčerkica, ki je bila krščena na ime Sonja. Naknadno sporočamo rojstvo in krst drugega sinčka v družini Rajka Svenšek in Zofije Preczynski iz Gilly, rojenega 7. decembra 1964. Ime mu je Christian. Vsem tem družinam naše čestitke!

### Liege — Limburg

V La Préale se je v družini g. Ivana Ribiča rodil sin, ki je pri krstu dobil ime Silvo Franc. Botroval je dr. Franc Lipovec iz Bruslja. K družinski sreči toplo čestitamo.

V bolnišnici v Genku se je zdravil g. Adolf Robrač iz Zwartberga.

Nekaj dni pred »Slovenskim dnevom« v Eisden se je v rudniku težko ponesrečil predsednik društva »Slomšek« g. Stanko Revinšek. Tako je g. Stanko med to slovesnostjo dvakrat trpel v bolnišnici. A je bil vesel, ko je zvedel, da je v njegovi odsotnosti g. Vili Rogelj s svojimi sodelavci vse lepo pripravil.

V oktobru so se naši iz Eisdena večer za večerom pridno udeleževali slovenskega rožnega venca sredi citéja. Morda je zvestoba pobožnosti sv. rožnega venca ena najlepših točk v življenju rojakov iz Eisdena.

Poglejte, koliko se nas je zbralo v Nuret-le-Ferron v Franciji, da proslavimo krst Jean - Michela Koroška.





Za Vse svete smo se tudi letos zbrali ob naših grobovih. Kako mogočno so odmevale žalostinke moškega zbora »Slomšek« v tihi večer nad božjo njivo v Eisdendorpu.

### Po »Slovenskem dnevu«

Veseli smo, da je »Slovenski dan« v Eisdendenu, o katerem poročamo na drugem mestu, tudi letos odlično uspel. Iskrena zahvala vsem, ki so sodelovali pri programu; hvala Slovenski folklorni skupini z Nizozemskega, pevcem in igravcem iz Lindenheuvela, hvala ge. Kregarjevi za lepo podani »Krst pri Savici«, hvala dragim gostom iz Holandije, Nemčije in vseh krajev Belgije. Hvala slovenski duhovščini za simpatije in sodelovanje, hvala msgr. Antonu Oreharju iz Buenos Airesa v Argentini za lepa nagovora v cerkvi in dvorani.

Že sedaj mislimo na »Slovenski dan 1966«, ki bo tudi na tretjo nedeljo v oktobru na istem kraju.

Če hočemo Slovenci v važni zgodovinski dobi častno izvršiti svojo nalogo, moramo vsaj vedeti — kaj smo in kaj hočemo. Ne smemo biti nezavedna množica, ki bi jo naši nasprotniki vrteli po svoje ter jo izkoriščali za svoje nepoštenne cilje; marveč **bodimo ljudje, ki sami oblikujejo svoj čas ter sebi in drugim ostvarjajo lepšo prihodnost.** Za to pa potrebujemo več verske in narodne zavesti, več smisla za odgovornost, več požrtvovalnosti.

»Slovenski dan« bi moral biti le izhodiščna točka za novo delavnost med Slovenci v izseljenstvu. Niti ne slutimo, česa bi mi bili sposobni, ko bi vsi vršili svojo dolžnost.

Dragi Slovenci in Slovenke, novi časi nas kličejo na delo za nove naloge.

## Francija

### Pas-de-Calais

12. decembra 1965. bo v dvorani Mlinar tradicionalni Miklavžev večer. Začetek prireditve bo ob štirih popoldne.

17. oktobra sta sklenila zakrament sv. zakona v farni cerkvi sv. Barbare v Bruay-en-Artois Eugène Dhainaut in Christine Marlène. Obilno sreče na njuni življenjski poti!

V boljšo domovino se je preselil Anton Grahek, ki je umrl za rudarsko boleznijo. Bil je dobrega in blagega značaja. Pokopan je bil 21. oktobra v Lensu. — 21. oktobra je v bolnišnici v Lensu preminila Frančiška Mihevc, ki je dobrih 10 let z Jobovo potrpežljivostjo prenašala bolezen. — Pokoj njunima dušama, preostalim žalujočim pa izrekamo naše sožalje.



Pri krstu Janeza Gabor v Lisieux v Franciji je bilo tako, kot vidite na tej sliki.

Duhovne obnove za božične praznike bodo: v nedeljo, 19. decembra, v Croisilles ob sedmih zvečer. Isti dan ob štirih popoldne v Saint-Pol-sur-Ternoise. 21. decembra ob osmih zjutraj v Wingles, v soboto, 18. decembra, ob štirih popoldne pa v Vendin-le-Vieil.

**Božične maše** in prilika za spoved bodo: v Bruay 24. decembra ob osmih zvečer, spoved od sedmih dalje. Liévin: polnočnica 24. decembra ob 22. uri, prilika za spoved od štirih do petih popoldne. Méricourt-Mines: polnočnica opolnoči, prilika za spoved 24. decembra ob 9. uri zjutraj in pol ure pred polnočnico. 25. decembra na božič ob štirih popoldne v Armentières; pred mašo je spovedovanje, po maši pa miklavževanje.

### Ob Luksemburgu

**Tucquegnieux-Marine.** — Zima trka na vrata. Začeli smo jo odganjati iz hiš z drvni, premogom in „mazutom“ (gorilnim oliem). Otroci se tega letnega časa veselijo, ker bodo izvlekli sanke s podstrešja, priletni se pa bele starke bojijo, kajti čepeti bo treba doma in poseči boli globoko v slabo napolnjene žepe za nakup kuriva. Starih je samo 200, otrok pa nad 800, zato bo seveda zmagala večina in zima bo kakor po navadi še pred božičem pregnala jesen. — Poljanszkova pridna fanta Viktor in France sta se s svojim avtom nekoliko ponesrečila. Našo luč, Pratiko, Moh, knjige itd. raznaša zdaj njuna mlajša sestra, svoj čas sta nam pa tudi onadva pridna pomagala pri tem delu. Fantoma želimo čimprejšnjega in popolnega ozdravljenja, vsem, ki te vrstice berejo pa prav vesele božične praznike! — J. J.



## Iz vzhodne Lotaringije

*Iz naše pisarne:*

Na vrtovih so izginile skoro vse cvetlice, na „božjem vrtu“ pa so bili grobovi okrašeni, da je človek obstal v mislih, kako skušajo preostali pokazati rajnim svojo globoko ljubezen. Tudi **novi** grobovi so bili lepo okrašeni: 5. 10. nas je namreč zapustil rojak Ivan Jamnik iz Freyvinga, rojen 1898, v Gradežu pri Turjaku. Upokojeni je že več let hodil z rudarsko boleznijo na sprehod, dokler ni popolnoma opešal ter previden s svetimi zakramenti odhitel po večno plačilo. — Istega dne mu je sledil v večnost Anton Žnidaršič iz Habsterdicka, roj. 31. 8. 1889, cerkveno pokopan v Stiring-Wendlu 8. 10. — Tudi ob grobu slovenske matere smo stali: Marija Narobe, rojena 3. 2. 1907, v St. Janžu pri Celju, je umrla po težki bolezni 14. 10. v bolnici Hochwald (Moselle) in bila pokopana 16. 10. na novem pokopališču v Merlebachu. — 21. 10. pa je odšla v večnost za svojim možem Francetom Rudolfina Domanjšek. Tako je od dneva Vernih duš lanskega leta tuja zemlja pokrila 34 naših rojakov. Vera v vstalega Zveličarja naj izbriše solze vsem, ki so stali žalostni ob grobu svojih dragih!

V zadnjih letih opazujemo, da število naših rojakov v starih kolonijah vedno pada, v novih kolonijah pa raste. V Cité-des-Chênes (72 naših družin) sta pomnožila družino: mali Boris-Peter Vukič, sinko Draga in Jolande Vukič, krščen 24. 10. v Merlebachu, in mala Ana-Marija, hčerka Antona Remenika in Marije-Stanislave, krščena 31. 10. v Merlebachu. Oče male Anice je naš raznašalec »Naše luči«, Pratike in Mohorjevih knjig v tej koloniji. Zato, ko čestitamo mladim staršem, čestitamo še posebno družini Remenikovi z željo, naj božje Dete varuje male otročiče in vesele starše!

**Naša služba božja:** Z veseljem moremo poročati, da je služba božja kakor v Merlebachu tudi po kolonijah zelo dobro obiskana: slovenske molitve, slovensko petje privabi veliko rojakov in domačinov k sv. maši, sv. spovedi in obhajilu.

Božični prazniki se bližajo. Sporočamo red službe božje v decembru:

**Merlebach:** Sv. maša vsako nedeljo in praznik ob 10. uri v Hospice Ste. Elisabeth. Na dan pred božičem (petek, 24. dec.) bo polnočnica ob 22. uri ponoči v Hospice Ste. Elisabeth. Na božični praznik bo ob 10. uri slovesna sv. maša, ob 11. uri pa tiha sv. maša. Med tednom: Vse svete maše bodo oznanjene ob nedeljah. — Prilika za sv. spoved je vsako soboto in nedeljo zjutraj v župni cerkvi od 6. do 8. ure, v Hospice Ste. Elisabeth pa ob nedeljah in praznikih od 9. — 9,45. ure.

Na dan pred božičem bo pa v župni cerkvi od 6,30 — 7,30 in od 14. — 16. ure; v Hospice Ste. Elisabeth: od 21. do 22. ure. Na božični praznik: od 7. — 8. ure v župni cerkvi in od 9. — 10. ure v Hospice Ste. Elisabeth.

**Creutzwald:** Sv. maše so ob četrtnih v Cité Neuland, torej 2., 16., 23., 30., dec. ob 8. uri. Na dan sv. Štefana (letos nedelja) bo sv. maša ob 16. uri popoldne. — Spovedovanje je vsakokrat eno uro pred sveto mašo, na praznik sv. Štefana pa v Cité Maroc od 14. do 15. ure, v Cité Neuland od 15. — 16. ure.

**Cité Jeanne d'Arc:** Sv. maše bodo 7., 21., 28. dec. ob 8. uri. Sv. spoved vsakokrat od 7. — 8. ure.

**Habsterdick:** Sv. maše bodo dne 1., 8., 22., 29. dec. ob 8,30 uri. Spovedovanje vedno od 6,30 — 8,30 ure.

**Behren Cité Sud:** Sv. maša 5. dec. (nedelja) ob 16. uri; spovedovanje od 15. — 16. ure.

**Farébersviller Cité:** Sv. maša v nedeljo, 12. dec., ob 16. uri, spoved od 15. — 16. ure.

**Cité des Chênes:** Sv. maša v nedeljo, 19. dec. ob 16. uri, spoved od 15. — 16. ure.

Skoro bomo slišali lepo božično zvonjenje in veselo oznanilo svete noči: »Slava Bogu na višavah in mir ljudem na zemlji, ki so blage volje! . . .« Naj pripelje to lepo oznanilo vse naše rojake k božjemu Detetu! — Stanko iz Merlebacha.

## Nica

V zadnji številki nismo ničesar poročali, kajti: delali smo, da bomo imeli kaj sporočiti.



Ali nas poznate? Za „Našo luč“ smo se fotografirali... Petričevi, Lebanova in Čelikova iz Nice.





Spomin na poroko Draščkovega Ivana z Anico-Vilmo Kodeljevo v Nici.



Tudi škrljev Lojze in Marta Ferfolja v Nici sta se poročila.

Na prvo mesto pridejo sedaj poroke. Poročil se je Draščkov Ivan, Francetov brat, na Pointe de Contes. Francè je znan kot izvrsten Slovenec in dober katoličan obenem. Njegov brat gre isto pot. Hvala Bogu! Ta njegov brat se je domenil z gospodično Anico-Vilmo Kodeljevo in 30. oktobra sta stopila pred oltar v naši župnijski cerkvi na Rue de France v Nici. — Isto se je dogodilo z Lojzetom Škrlj, ki je dobil za svojo ženo Marto Ferfolja z enakimi lepimi lastnostmi. Torej isti dan dva pridna para...! Ves Pointe de Contes in Drap je bil pokonci tisti dan. Naš župnik pater Jakob je oba počastil s svojo prisotnostjo in jima želel vse dobro za življenje. Kar je slovenskega na Azurni obali, se tem željam pridružuje.

Slovenci smo znani kot pridni... Tudi rojak Petrič Tone je znan kot tak, saj predseduje našemu življenju in delu. S svojim trudom je dospel tako daleč, da je kupil lastno hišo, ki smo jo v nedeljo 17. okto-

bra, slovesno blagoslovili. Škoda, da nam »Jule« ni dodal slik, ki jih je ob tej priliki »pritisnil« na film. Eno sliko pa objavlja »Naša luč«. Predstavlja otroke treh družin: Petričeve, Lebanove in Čelikove v Nici.

Naša fama cerkvice je popolnoma prenovljena. Pater Jakob se je trudil in potil, da je teklo z njega, in Slovenci tesno ob njegovi strani! To je bilo dela! Lepo ureden prostor okrog oltarja je delo naših treh: Ferjančičevega Vinka, Pahorjevega Lada in Furlanovega Štefana. Bog jim bo gotovo plačal njih trud.

Za božične praznike bo spovedovanje, na dan pred božičem od štirih naprej. Polnočnica za Slovence se bo začela točno ob pol dvanajstih ponoči. — Priprava za svete božične praznike bo tudi v Marseille v nedeljo, 19. decembra, ob štirih popoldne kakor navadno v cerkvi 51, Rue Croix de Regnier v četrtem mestnem okraju.

### Pariz

Sveta maša za Slovence je vsako nedeljo ob petih popoldne v kapeli Montcheuil, 35 rue de Sèvres, Paris 6, métro: Sèvres-Babylone. Slovenska pisarna — 7 rue Gutenberg (pri bližje levo), Paris 15., métro: Charles-Michels, telefon: 250-89-93 — je odprta vsak torek in vsak četrtek popoldne.

**Miklavževanje:** v nedeljo 5. decembra, po sveti maši.

**Božič:** polnočnica na sveti večer, 24. 12., ob DESETIH ZVEČER; na božični dan sveta maša ob petih popoldne.

**Novo leto:** sveta maša ob petih popoldne.

**Poroka:** V zakramentu svetega zakona sta povezala svoji življenjski poti Pavle Kastelic, doma iz Deskove vasi na Kočevskem, in Mariča Jaklin, rojena v Soissons.

**Krst:** Jandran Jožef Pugelj, prvorojenec Marjana Pugelj in Anice, rojene Farkaš, je po krstu postal član Cerkev.

**Melun (Seine-et-Marne).** — Sveta maša bo v nedeljo, 26. decembra, dopoldne točno ob 11.45 v poljski cerkvi v Dammarie.

### La Machine (Nièvre).

— Slovenci se bomo zbrali k skupni maši v nedeljo, 19. decembra. Dne 5. oktobra je umrl rojak Ciril Vrečko, star 60 let, doma iz Prevorja pri Žusmu. Ženi in otrokom izrekamo iskreno sožalje.







Slika levo:

Po maši so udeleženci „Slovenskega dneva“ v Eisdenu s „Slomškovo“ zastavo na čelu odkorakali v dvorano „Casino“.

Slika spodaj:

Slovenska folklorna skupina iz Holandije, ki jo vodi g. Slavko Strman, pri izvajanju ljudskega plesa „Rezijanka“.

## Slovenski dan v Belgiji - lepo kulturno doživetje Slovencev v zapadni Evropi

V nedeljo, 17. oktobra ob štirih popoldne so se Slovenci na povabilo „Slovenskega društva Slomšek“ zbrali v župnijski cerkvi sv. Barbare v Eisdenu k službi božji, ki so jo v somaševanju darovali msgr. Anton Orehar, č. g. Kazimir Gaberc in č. g. Vinko Žakelj. V pridigi je msgr. Orehar iz Argentine naglasil pomen „Slovenskega dneva“ za versko, kulturno in narodno življenje. Nato je bil v dvorani program z igro, folklornimi plesi in petjem moškega zbora. K prireditvi so prihiteli tudi letos številni rojaki iz Holandije in Nemčije, tako da je dvorana „Casino“ komaj sprejela vse goste.





Slika desno:

Društvo Slomšek je za slovensko slavo pripravilo igro „En dan na slovenski domačiji“. Napisal jo je dr. Krivec iz Argentine. Slika kaže prizor, kjer so nastopili dedek, berač in otroci. Tako približno je bilo nekoč doma.



Slika zgoraj:

Mešani zbor iz Eisdena in Lindeneuvela je pod vodstvom g. Vilija Roglja med sv. mašo ubrano prepeval nabožne pesmi. Tudi v novi liturgiji ima zbor svoje mesto.



Na desni:

Še en prizor iz igre „En dan na slovenski domačiji“.



## Bavarska

**Altötting.** — Zakoncema Johannu Latzko in Alojziji, roj. Glušič, se je 16. oktobra rodila hčerka prvorojenka. Pri krstu, ki je bil 21. oktobra v Altöttingu, so hčerkici dali ime Doris-Rosvita. Želimo ji zdravja, staršem pa naj bo v veselje vse življenje!

**Forchheim.** — V Gössweinsteinu, pri lepi božji poti, sta stopila pred oltar v nedeljo, 17. oktobra, g. Günther Betz in gdč. Erika Žilavec iz Maribora. Stanovala bosta pri njegovih starših v Eggolsheimu. — Novoporočencema veliko božje sreče in blagoslova!

**Dachau.** — Na praznik Vseh svetnikov, 1. 11., smo se zbrali v cerkvi kameličanskega samostana v Dachau in molili za vse Slovence, mučene in umrle v tem strahotnem taborišču. Ni nas bilo veliko, nekaj čez 30 rojakov, a ti, ki smo bili v molitvi rožnega venca zbrani, smo se toliko bolj zavedali, da le z molitvijo moremo resnično pomagati trpečim pomrlim.

**Zirndorf.** — V taborišču je trenutno spet manj naših rojakov. Nemške oblasti so — odkar je stopil v veljavo nov zakon o tujcih — precej strožje. Precej beguncev vračajo nazaj v Jugoslavijo, drugi pa spet dobe prepoved bivanja v Nemčiji in morajo kamorkoli, le v Nemčiji ne smejo ostati. Tudi izselitev v prekomorske dežele je precej otežkočena. — Do strožjega ravnanja je prišlo predvsem zaradi dostikrat nelojalnega obnašanja naših rojakov. Škoda le, da vsled teh ukrepov trpe tudi tisti, ki bi po vsej pravici lahko dobili azil in pravico bivanja v Nemčiji. Proti sedANJI praksi ravnanja z be-



G. Albert Skaza in gdč. Angelca Svenšek iz Münchena sta se šla poročiti v domovino, v domačo faro. Poroka je bila poleti med počitnicami, 21. 8. 1965.

gunci so protestirali že tudi nekateri nemški krogi.

**München.** — Slovenske maše so razmeroma še kar dobro obiskane. Materinski jezik pri bogoslužju je vsem všeč. Aktivno sodelovanje pri maši pa bi bilo lahko boljše. Menda nihče ne bi protestiral, če bi bila molitev bolj glasna in pesmi bolj ubrane, čeprav mašinski pesmi včasih previsoko začne...



Poroka g. Franca Jazbinška z gdč. Marijo Šprah v „slovenski“ cerkvi v Münchenu. O njej smo poročali že v novembrski „Naši luči“.



## Porurje

Življenje in smrt se vrstita v vsaki fari. Prav tako je tudi pri nas v Porurju. Ker imamo tu predvsem mlade ljudi, nastopa smrt bolj poredkoma; če pa nastopi, seže po mladem življenju.

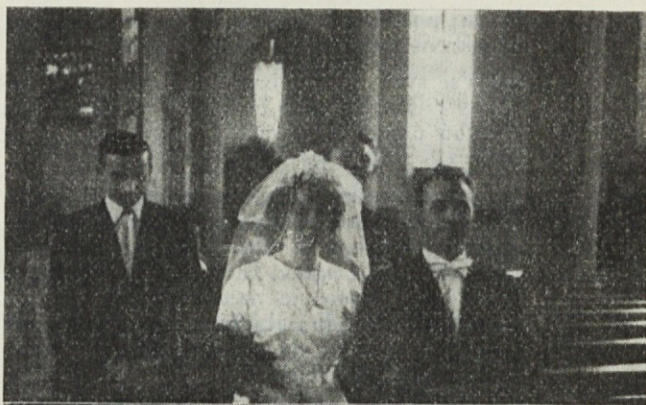
Najprej bomo našteli krste, ki so vedno vesel dogodek za starše: V Eschweilerju je bila krščena Rozalija Luštek kot tretji otrok v družini Stanislava in Marije; v Oberhausenu je kot prvorojenka Romana Podgoršek razveselila starše Filipa in Bernardo; v Hombergu smo krstili prvega Cirila-Martina v Porurju, sinka Cirila Bambič in Angelce; v Solingenu Simona Zupan, sinčka Marije in Vinka; Essenu pa trije naenkrat iz družine Ivana Kuhar in Doris-Else: Uwe, Sabina in Detlef. — Vsem: Čestitamo!

Tudi ustanovitev novih družinskih žarišč v oktobru ni manjkalo, namreč porok. Tako sta se v Köln/Spich poročila Aleksander Božič iz Ilirske Bistrice in Ingeborg Weber iz Kölna; v Dortmundu Jože Zadavec iz Sv. Miklavža pri Ormožu in Jovanka Skočič iz Skradinja; v Oberhausenu Andrej Kravanja in Ana Skočir, oba iz župnije Bovec v Soški dolini. V Essenu je bila poroka Alojza Sinkovič iz Brestanice (Rajhenburga) ter Ljudmile Zupanc iz Bistrice pri Zagorju; in Janeza Kuhar, doma iz Rogoznice v mariborski škofiji, ter Doris-Else Beckmann, rojene v Essenu. — Vsem parom želimo božji blagoslov, srečo in zadovoljstvo na novi življenjski poti!

Med vesele dogodke krstov in porok je med rojake v Porurju zopet nepričakovano posegla smrt. To pot si je izbrala rudarja Andreja Trdipa v Oberhausenu. Dobrih trideset let je dopolnil Andrej, ki je bil rojen v vasi Plat pri Mežici in je zadnjih sedem let preživel v Porurju. Seveda, smrt ne gleda na starost, večkrat tudi ne na zdravje in zasluge in tako se tudi pri Andreju ni ozirala ne na levo in ne na desno. Ko se je peljal z motorjem po cesti, se je vanj zaletel tovornjak in Andrej je bil na mestu mrtev. To se je zgodilo v soboto, 16. oktobra. Pogreba se je udeležilo lepo število slovenskih delavcev iz Oberhausena. Upajmo, da je pri tem vsak sklenil, da želi umreti pripravljen, to je v milosti božji, saj velja znani rek: Kakršno življenje, takšna smrt! — Naj bo Bog pokojnemu Andreju Trdinu usmiljen sodnik

Slike: Mladi slovenski pari iz Porurja.

1. Janez Amon — Eleonora Voraček, Oberhausen.
2. Franc Romih — Stanislava Novak, Hilden.
3. Jožef Zadavec — Jovanka Skočič, Dortmund.
4. Andrej Kravanja — Ana Skočir, Osterfeld.





in naj počiva v miru! Sorodnikom doma naše iskreno sožalje!

Za Vse svete smo obiskali grobove naših rojakov v Oberhausenu in Essenu ter se pri tem v duhu podali na domača pokopališča, kjer počivajo naši pokojni sorodniki.

V Bergneustadtu je bilo v nedeljo, 31. oktobra, po sv. maši skioptično predavanje barvastih posnetkov iz Slovenije. Ko smo gledali naš lepi Triglav, Bled, morsko obalo in Postojnsko jamo, je nam zagorelo srce po domovini. Bog daj, da bi tam kmalu prišlo do takih razmer, da nam ne bi bilo treba iskati kruha na tujem!

### Hessen-Baden-Posarje

Slovenski duhovnik v Mannheimu stanuje odsej na naslovu: Augusta Anlage 52, 68 Mannheim.

**Posarje:** Našo slovensko mašo imamo sedaj v župnijski cerkvi v Lebachu, vsako zadnjo nedeljo v mesecu ob štirih popoldne. Po službi božji nam je na razpolago soba v župnijskem domu, kjer se bomo vsakokrat zadržali nekaj časa v prijetni domači družbi. Naj bi Lebach postal za naše rojake v Posarju vsako zadnjo nedeljo v mesecu cilj nedeljskega sprehoda ali izleta!

### Württemberg

Dne 23. oktobra sta si v župnijski cerkvi Oberstenfeld obljubila večno zvestobo Štefan Gomboc iz Gornjih Petrovcev pri Mariboru in Margit Öhler iz Würbentala (ČSR). Naše čestitke in voščila!

Vabilu k slovenskim sv. mašam so se ljudje v zadnjih nedeljah povsod dobro odzvali,

zlasti v Unterkochenu je družba vidno narasla. Vabljeni ste še v naprej.

Sedaj, ko se bližajo božični prazniki, moramo misliti na to, da jih bomo vredno obhajali. Priložnost za sv. spoved izven Stuttgarta bo povsod, kjer imamo med adventom sv. mašo, eno uro poprej. V Stuttgartu pa bo obilno priložnosti v župnijski cerkvi St. Maria zadnje tri dni pred božičem in tudi na sv. večer, a takrat le do 18,30, ker potem cerkev zaprejo in ostane zaprta do začetka polnočnice. Med polnočnico pa bo slov. duhovnik tam tudi na razpolago.

Skupno božično službo božjo bomo imeli na praznik sv. Štefana v cerkvi Hl. Geist. Poprej bo tam prav tako priložnost, da opravite sv. spoved.



**Rim.** — Zadnjo nedeljo v oktobru je nadškof dr. Pogačnik daroval v cerkvi sv. Lovrenca sveto mašo za Slovence, ki so pomrli v Rimu, doma in po svetu. Rimska slovenska kolonija se je udeležila svete maše in po obredu v cerkvi obiskala grobove Slovencev, ki so pokopani na rimskem pokopališču Campo Verano. Med bolj znanimi našimi rojaki, ki so umrli v Rimu in čakajo vstajenja na Campo Verano, so: dr. Janko Kralj, umrl 1944.; frančiškan p. Hugo Bren, umrl 1953.; salezijanec dr. Matija Šaruga; sestra klarisa Marija Antonija; jezuit p. Anton Prešeren, umrl 1965.; Marija Simčič, poročena Baleani; Marija Marinšek; g. Anton Selan in še nekaj ljudi, ki so manj znani. Drugi dan, na praz-



Ni še konec begunskih taborišč. Ko iz njih eni odidejo, pridejo vanje drugi. Na sliki: Del Slovencev, emigrantov, fotografiranih v Capri v Italiji oktobra 1965.



nik Vseh svetih popoldne, pa je rimski kardinal-vikar Traglia ob asistenci vseh rimskih župnikov opravil liturgične obrede za rajne, pokopane na tem pokopališču. Podobne obrede je na dan vernih duš ob spremstvu rimskega klera in vernikov opravil sveti oče Pavel VI. v baziliki sv. Petra. Posebej je obiskal grobove svojih zadnjih treh prednikov na prestolu sv. Petra: Janeza XXIII., Pija XII. in Pija XI.

V nedeljo, dne 7. novembra, je rimski škofijski odbor Apostolata sv. Cirila in Metoda priredil v zavodu Russicum skioptično predavanje o Sveti deželi ter meniškem življenju na gori Athos. Precejšnje število Slovencev se je udeležilo predavanja.

**Latina.** — V teku meseca oktobra so se vršili živahni emigrantski premiki: dotok novih emigrantov je zadnje mesece narastel, tako da je bilo v Trstu zabeleženih dnevno 50 novih prihodov. Odpotovalo pa je v teku meseca oktobra 1965 v osmih različnih transportih okrog 600 emigrantov. Največ jih je odšlo na Švedsko, potem v Kanado. Združene države Amerike in v Avstralijo. Neko manjše število jih je našlo možnost, da so se nastanili v Italiji. Med temi, ki so šli preko morja z letali ali z ladjami, je nekaj nad 60 Slovencev. Novim naseljencem želimo mnogo sreče in uspeha v novih deželah in priporočamo, da se naročijo na »Našo luč«, ki jih bo vezala med seboj. Bog jih spremljaj na vseh njihovih potih!

**Capua.** — Božja služba za Slovence, ki jih je zdaj večje število, je bila 24. oktobra in 21. nov.; prihodnjic bo spet pred božičem. Sveta liturgija se vrši v domačem slovenskem jeziku. V Latini pa je sveta maša v slovenskem jeziku vsak mesec dvakrat.

## Nizozemska

Nepričakovano nas je zapustila ga. Amalija Jordan, poročena Železnik, rojena 1908 v Bučki, stanujoča v Hoensbroeku. Pokojnica je bila skrbna mati številne družine, tiha in plemenita žena. Njo kot njeno družino smo redno videli na naših verskih in narodnih prireditvah. Ohranili jo bomo v najlepšem spominu. Soprogu g. Francu, sinovoma in hčerami izrekamo krščansko sožalje. Naj počiva v miru!

G. Leo Britovšek iz Hoensbroeka je v Rimburgu sklenil zakonsko zvezo z gdč. Sofijo Thoren. Iskreno čestitamo in želimo vso srečo!

Za Vse svete so se rojaki iz Heerlerheide v lepem številu zbrali na pokopališču, kjer je »Zvon« zapel žalostinko našim dragim pokoj-

nikom v pozdrav. Molili in zapeli smo tudi ob grobu patra Teotima v Heerlenu. P. Teotim je bil dolgo let naš duhovnik. Zaradi nas se je naučil slovensko in je z vsem srcem delal za nas. Njegov grob je popravil in uredil g. Romih, za kar se mu toplo zahvaljujemo. Sporočamo, da bo slovenska polnočnica tudi letos v kripti nove cerkve »Maria Rade« na Homerte Weg v Hoensbroeku. Iskreno vabljeni!

## Ker morda zanima še druge . . .

Rojak J. K. iz Düsseldorfa v Nemčiji nam je poslal naslednji dopis, ki bo verjetno zanimal še druge Slovence v Nemčiji, ki so v enakem položaju:

„V Düsseldorfu sem od junija 1964. Ker smo bili med vojno izseljeni v Nemčijo, je oče dosegel, da je vsa družina dobila leta 1940 nemško državljanstvo. Ker sem bil jaz rojen v Nemčiji, imam nemški krstni in rojstni list in sem nemški državljan. Sedaj se pa nameravam poročiti z dekletom, ki je še v Jugoslaviji. Zaradi neke zmešnjave ne dobi dovoljenja, da bi prišla k meni. Ali postane tudi ona nemška državljanka, če bi se doma poročila? Kaj moram storiti in katere papirje potrebujem?“

V odgovor moremo dati rojaku tole: Če se nemški državljan poroči s tujo državljanko v Nemčiji, potem ta pri poroki lahko izjavi, da hoče imeti moževo državljanstvo, ki ga tudi brez posebnih komplikacij dobi v par tednih po poroki. Če se pa nemški državljan poroči v Jugoslaviji, torej pred tujim matičnim uradom, potem pa nevesta ne more tam izjaviti, da hoče postati nemška državljanka, ker jugoslovanski uradnik ne more odločiti, kdo dobi nemško državljanstvo in kdo ne. V tem primeru mora nemški državljan poskrbeti za to, da pride njegova žena, ki ima jugoslovansko državljanstvo, na redni način v Nemčijo in potem tam zaprosi za nemško državljanstvo. Tovrstni postopek za doseg državljanstva pa traja dalj časa.

## Vsak se po svoje brani . . .

Pisatelja Hemingwaya so vprašali, če pozna vse kraje, o katerih v svojih povestih piše. Ta pa je dejal:

»Ali je Danteja kdo kaj vprašal, če pozna pekel, o katerem je toliko pisal?«



V Kanadi je izšla knjižna izdaja francoskega prevoda Jurčičeve povesti »Sosedov sin«. Izdali so jo pavlinci v Scherbrook, Que., oskrbel jo je pa Ferdinand Kolednik.





## MILENA ŠOUKAL

*Slovenska kulturna delavka v Združenih državah Severne Amerike*

Med slovenskimi kulturnimi delavci po svetu ni le cela vrsta mož, ampak tudi lepo številno žená. Med nje štejemo gospo Mileno Šoukal, živečo v Chicagu v USA, ki kaže posebno zanimanje za umetnost, zlasti za literaturo, odrsko umetnost in glasbo. Svoje pesmi objavlja v Meddobju in Zborniku Svobodne Slovenije. V Chicagu se udejstvuje v slovenski izseljenski skupnosti kot učiteljica slov. šolskega tečaja pri fari Sv. Vida.

Gospa Milena Šoukal, rojena Doberšek, je živela do konca vojne v Ljubljani. Obiskovala je glasbeni konservatorij in v tercetu sester Doberšek večkrat nastopala na ljubljanski radijski postaji. Leta 1944 je maturirala na Državnem učiteljskem v Ljubljani.

Pot v begunstvo je gospo Šoukalovo vodila najprej v taborišče Judenburg v Avstriji, kjer je bila učiteljica taboriščne šole. V Judenburgu se je poročila z jugoslovanskim častnikom Jeromom Šoukalom in se z njim leta 1950 izse-

lila v Združene države Amerike. Danes je mati 4 sinov v starosti 15, 14, 12 in 10 let.

O svojem prihodu na ameriška tla je ga. Šoukalova takole zapisala v Zborniku Svobodne Slovenije: „Pribajali smo v Združene države kot nekdanji Izraelci v obljubljeni deželo. Za nami so ostala taborišča v Avstriji in v Italiji, toliko in toliko življenja polnih let naše mladosti, skrbno pa smo čuvali dediščino naših očetov — živo, preživo slovensko besedo.

Začetnih težav skoraj ni bilo. Vsi smo bili veseli, da se je življenje pomaknilo naprej; s polnim zamahom smo začeli graditi načrte za bodočnost...“

Med načrti za bodočnost pa ga. Šoukalova kot izobrazena in zavedna slovenska mati ni prezrla naloge, ki jih ima do svojih otrok v tujini. Takole je zapisala o tem vprašanju: „Mladina bo živela v nas, če ji bomo posredovali duhovne dobrine, ki smo jih prejeli od naših prednikov. Pomisliti moramo, da imamo v njej bodoče kulturne delavce, ki bodo vse prehitro utonili v velikem morju, če ne bomo storili vse, da jih vsaj delno ohranimo zase... Naši mladini moramo nuditi več kot doslej. Ko bo sama od sebe segla po slovenski knjigi, ko se bo začela zanimati za slovensko kulturo, bodo vsi naporji poplačani. Biti moramo previdni, potrpežljivi, dosledni in vztrajni v navajanju k resnosti in poglobitvi. Pri tem bi morali sodelovati vsi, posebno so poklicani slovenski izobraženci, da premostijo prepad, pred katerim smo se znašli. Vezi, ustvarjene med domom in velikim svetom, bodo pričale, da se nismo zgubili v preteklosti, ampak da iz nje črpamo za sedanjost, da bi v prihodnosti živeli.“

Ob pogledu v slovensko kulturno dejavnost v Ameriki je še zapisala: „Slovenci bi Ameriki lahko dali več kot samo polko in potico. Toda če so sinovi preprostih staršev tako uspeli, da čujemo slovensko pesem od 'obale do obale', kaj bi šele lahko dali tej deželi izobraženci! In da nismo krivični: ameriška Slovenija je dala Ameriki senatorja Lovšeta, pisatelja Adamiča, generala Češarka, vrsto igralcev, pevcev in še večje število zavednih delavcev, ki so se žrtvovali v slovenskih skupnostih. Tudi slovenske skupnosti so opravile ogromno delo; priča temu so številne slovenske fane in domovi, slovenski časopisi, zavarovalnice, pevski zbori in igralske skupine...“

Idealom in optimizmu gospe Šoukalove moremo slovenski izseljenci samo čestitati!



## rojaki po svetu

V 85. letu starosti je umrl v Chicagu v Združenih državah inž. Vladimir Remec, minister za industrijo v prvi slovenski narodni vladi v Ljubljani leta 1918. Z njim je umrl še zadnji živi član te vlade, ki je nastala potem, ko so Slovenci po 600 letih zapustili okvir Avstrije in se izjavili za narodno samostojnost. Inž. Remec se je pozneje umaknil iz političnega življenja in se posvetil gospodarstvu in je zgradil moderno tovarno upognjenega pohištva Remec & Co. na Duplici pri Kamniku. Dr. Peter Remec, o katerem je pisala zadnja številka »Naše luči«, je njegov sin. Za njim žalujeta še dva mlajša sinova, oba inženirja.

»Preljubo veselje, oj kje si doma«, je bil naslov otroške prireditve v Moronu v Argentini. Nastopilo je kar 86 otrok in v 45 minutah pred rojaki predstavilo 26 živih slik, ki so pokazale najlepše Slomškove misli za mladino. Prireditev je organizirala ga. Debevčeva, ki ima doma sama šestčlansko družino. Pa ne mislite, da je teh 86 otrok kar na kupu. Razkropljeni so daleč na okoli. Ta prireditev je torej lep zgled prizadevanja staršev za to, da bi njihovi mladi ostali verni in zavedni Slovenci.

V Argentini je bil 5. septembra sestanek zaupnikov Slovenske ljudske stranke in sicer v Buenos Airesu.

Iz Argentine je prišel v Avstralijo Škrabov oča. Tam je takoj poprijel za delo, da pomaga tudi slovenski skupnosti: kakor mnogo drugih melbournških Slovencev tudi on pomaga pri zidavi slovenske cerkve.

Mrliški zvonček je zapel v Avstraliji Ivanu Sitarju iz Podgore pri Gorici. Povožil ga je vlak.

V Slovensko šolo župnije Brezmadežne v Kanadi se je vpisalo letos 150 otrok. V šolo v Winnipegu sredi Kanade se je pa prijavilo 50 otrok. Vendar iz tega kraja odhajajo naše družine drugam. Letos jih je odšlo že 12. V nadomestek pa ta ali oni fant pripelje iz domovine svojo življenjsko družico.

V Trstu je bila razstava avstralskega slikarstva. Med slikarji je bil s svojimi deli zastopan tudi slovenski izseljenec Stanislav Rapotec, doma iz Trsta.

»Tukaj v Johannesburgu in ostali Južni Afriki nas ni veliko Slovencev. Kolikor jih

jaz poznam, so se pa skoro vsi dobro znašli. Večina imajo že svoje hiše in trgovine. 130 kilometrov odtod deluje slovenski misijonar Kladnik. Tu v Johannesburgu je tudi ena slovenska č. sestra, ena pa v bližini mesta. Ob neki priložnosti, ko se nas je zbralo več Slovencev skupaj, smo zbrali za p. Kladnika toliko denarja, da smo mu kupili pisalni stroj in še vrsto drugih pisalnih potrebščin. Mož je bil veselo presenečen. Videl sem, da so Slovenci tu zelo darežljivi, samo nekoga je treba, da jih spomni na kaj podobnega. Izkazali so se tudi že v drugih primerih, ko je na primer kakega rojaka doletela nesreča. Ko bi se še povezali, pa bi lahko še marsikaj napravili in pokazali, da slovenski človek na skrajnem južnem koncu Afrike ni pozabil svoje domovine in slovenskih navad ter vsega, kar ga je učila slovenska mati.« Tako piše rojak F. K. iz Južne Afrike.

Spomini na zgodovinske dogodke vzbujajo pri narodih ponos in samozavest. Spominjski dnevi posebno pomembnih dogodkov so narodni prazniki. Za nas demokratične Slovence je tak narodni praznik 29. oktober, ko je bila po prvi svetovni vojni ustanovljena v Ljubljani prva slovenska narodna vlada in smo se Slovenci izjavili, da si želimo kovati usodo sami. Po Severni in Južni Ameriki je bilo letos praznovanje tega narodnega dne povezano s proslavo 100-letnice rojstva dr. Janeza Evangelista Kreka in pa 25-letnice smrti dr. Antona Korošca.

Tržačan Viktor Sulčič, arhitekt, je ena izmed najmarkantnejših osebnosti med staronaseljenci v Argentini. Tja je prišel leta 1924 in je doslej v Argentini kot arhitekt zasnoval že marsikatero lepo stavbo v Buenos Airesu. Poleg tega je slikar, ki je že večkrat razstavljal svoje umetnine. Kot pesnik pa se je pojavil ob svoji 70-letnici. Izdal je zbirko pesmi v kasteljanščini (španskem jeziku). Ob koncu zbirke je dodal v počastitev svoji rojstni domovini tudi tri slovenske pesmi: Sveti Križ, Ribič mlad in Naš Kras, ki ga konča z besedami: Vi, orjaški hribi, razglasite zmagovito vsem narodom sveta, da ta zemlja slovenska nikomur se ne vda!...

»Govorimo o mladinskih slavnih in mladinskih dnevih. Zakaj pa ne bi imeli enkrat tudi stari svoje dni?« so se vprašali nekateri rojaki v Mendosi v Argentini in priredili »Starinske dneve«. Priredili so tekmo starejših v raznih športnih panogah, otvorili so za otroke novo igrišče in se z drugimi vred prav lepo zabavali.



## Slovenska državna misel

**Zlatega jubileja** »Društva katoliških borštnarjev« v Clevelandu se je udeležil tudi senator Frank Lausche, sin slovenskih staršev z Dolenjskega, ugleden mož v Washingtonu. Tudi tokrat je pokazal, da v njem bije slovensko srce. Govori kar po dolenjsko, a pravi: »Kadar pridem sem, me žene srce, da bi govoril lepše in pravilneje po slovensko, pa ne morem...« Ko je govoril o Slovencih, je rekel dobesedno: »Slovenija je dežela, ki veruje v Boga. Zato ne bo propadla.« Ker obhaja v letošnjem novembru 70 let, so mu ob tej priložnosti zapeli Korotanovi pevci »Gor čez izaro« in »V Gorenjsko oziram se skalnato stran«. Pesmi so ga ganile do solz. Brisal si je oči in kot otrok se je razjokal.

V **hosti Gornjega Michigana** v Združenih državah je vas z imenom »Traunik«. Tej naselbini so dali ime slovenski delavci, ki so prišli leta 1906 z Notranjskega (iz kraja Travnik) v Ameriko delat v gozdove. Približno kakšnih 100 Kranjskih Janezov je bilo tam in okoli leta 1926 so zaprosili, da je država priznala njihovo naselje kot poseben kraj z imenom Traunik. Živeli so v »kempu«, to je veliki kolibi. V njej je stanovala na eni strani družina, ki jim je kuhala; drugi, samci, so pa stanovali na drugem koncu kolibe.

V **Washingtonu v Združenih državah** je bila razstava slovenskih slikarjev. Od 17. do 30. oktobra so slovenski umetniki slikarji Ivan Bukovec, Marinka Burgar-Sever, Aleksa Ivanc, Bara Remec, Marjanica Savinšek, Hugo Velker, Jože Vodlan in kipar Franc Gorše razstavili 45 svojih del. Take razstave so pomembne zato, da pokažejo, da ima slovenski narod tudi svoje umetnike, ki so zmožni vsak na svoj način kaj doprinesti h kulturni dediščini človeške družbe.



## DA NE POZABIMO...

V Avstriji je zelo znan cirkus **Rebernik**. Ustanovitelj tega avstrijskega narodnega cirkusa je Slovenec Alojz Rebernik, rojen na Kranjskem kot sin slovenskih štajerskih staršev.

V Gradcu v Avstriji je izdelovalnica motornih koles in avtomobilov Puch. Začetnik tega podjetja ni nihče drug kot Slovenec **Puh**, doma s Slovenskega Štajerskega.

V noči na 6. januar 1929. je kralj Aleksander odpravil vidovdansko ustavo, razpustil parlament in kmalu nato tudi stranke ter uvedel osebno diktaturo. Kmalu so bila prepovedana tudi vsa »plemenska znamenja«, tako je prišel čas, ko je bilo treba iti na avstrijsko Koroško, da si mogel pozdraviti svojo narodno zastavo. Zakon o razdelitvi države z dne 3. oktobra 1929. je dal državi ime Jugoslavija in uvedel namesto 33 oblasti 9 banovin. »Dravska banovina« je obsegala Slovenijo, sprva brez Bele Krajine, ki ji je bila vrnjena 28. avgusta 1931. Slovenci smo bili dejansko vsaj upravno združeni, vendar ne kot samostojno državno pravno telo, ampak kot provinca centralistično urejene unitaristične Jugoslavije. V septembru 1929 oktroirana ustava pozna tudi banovinske samouprave.

Hrvatje in Slovenci smo bili v ostri opoziciji zoper diktatorsko vladavino. V tako imenovanih »Zagrebskih punktacijah« so Hrvatje 7. novembra 1932. zahtevali, da se državno življenje povrne na leto 1918. kot izhodno točko. Mnogo bolj jasne in stvarne kot hrvaške so »slovenske punktacije«, kakor so nasprotniki krstili »Slovensko deklaracijo« Slovenske ljudske stranke, sestavljeno po dr. Korošcu z dne 30. decembra 1932. V njih se zahteva, da se da slovenskemu narodu v Jugoslaviji taka samostojnost, katera bo privlačila Slovence izpod tuje oblasti v Italiji, Avstriji in Madžarski. V ta namen je potrebna narodna samobitnost, ime in zastava, finančna samostojnost, politična in kulturna svoboda ter korenita socialna zakonodaja. Da se to doseže, morajo Slovenci, Hrvatje in Srbi s svobodno pogodbo na demokratski podlagi osnovati državo enakopravnih enot, katerih ena bodi Slovenija. Deklaracija ne omenja izrecno federalizma, a pojem »sestavljene države«, ki ga rabi, jasno kaže v njeno federalistično smer. Kljub temu, da deklaracija ostaja na stališču Jugoslavije, je vlada začela s preganjanjem »punktašev«, internirani so bili dr. Korošec in drugi voditelji SLS, vprizorjen je bil »šenčurski proces«. Pritisk oblasti pa je povzročil samo to, da je šla mladina še bolj v radikalizem, v vrstah akademskega in srednješolskega ka-



toliškega dijaštva je bila izrečena zahteva po slovenski državi. »Svobodoumni« književnik Josip Vidmar je tedaj v knjižici »Kulturni problem slovenstva« izjavil, da so samo katoliški krogi ostali zvesti slovenski ideji.

9. oktobra 1934. so revolverski strelci že drugič usodno posegli v usodo jugoslovanske države. Po umoru kralja Aleksandra v Marseilleu je bila država na tem, da razpade. V novo vlado Stojadinovića, ki je po majskih volitvah leta 1935. dobila nalog od kneza regenta Pavla, da pomiri nasprotje med vlado in opozicijo, je vstopil kot notranji minister dr. Anton Korošec, ki se je še posebej prizadeval za sporazum s Hrvati. V volitvah decembra 1938. so Hrvatje kakor tudi Slovenci dokazali strnjnost svojih vrst. Nova vlada Dragiša Cvetkovića je upoštevala zahtevo Hrvatov in Slovencev in konec avgusta leta 1939. končala pogajanja s Hrvati. Njih sad je bil banovina Hrvatska. Tej bi morala slediti banovina Slovenija, pa so nje ustanovitev ovirale med drugim tudi neke dualistične težnje, po katerih naj bi se država razdelila v hrvaško in srbsko vplivno področje. Čeprav so Slovenci po hrvatskosrbskem sporazumu nehali biti jeziček na jugoslovanzski politični tehtnici, so vendar bistveno pri sporazumu sodelovali.

Ko se še ni rešil notranje-politični problem Jugoslavije, je tudi našo domovino zatela druga svetovna vojska. Ogromna večina slovenskih vojakov je zagrabila za orožje v upu, da zmaga nad Osjo prinese Zedinjeno Slovenijo, nekako sluteč, »da možnost zedinjenja vsega slovenskega ozemlja pride šele tedaj, ko bomo Slovenci stali naenkrat na fronti zoper Italijane in Nemce«, kakor se je izrazil na zadnjem narodno-obrambnem tečaju v Begunjah dr. Korošec. Slovenski vojak je zato do zadnjega vršil svojo dolžnost. Kakor v zasmeh slovenskemu upanju pa je bila domovina razkosana med Nemce, Italijane in Madžare. Okupatorji so zatrli zadnjo sled dejanske domače oblasti. Nacizem je že začel izvajati svoje načrte, po katerih naj bi se Slovenija germanizirala, Slovenci pa preselili v neki »Neukrain« v Sibiriji.

V največji stiski slovenskega naroda je začela Komunistična stranka Slovenije domačo vojsko, odklanjajoč vsako tako zvezo z ostalimi odporniški gibanji, ki bi tem gibanjem ohranila avtonomijo in bi jih ne podvrgla kontroli komunistov. Po žal predolgih pogajanjih so si nekomunistične stranke v

izjavi 29. oktobra 1944. jasno formulirale slovenski program v času najhujšega gestapovskega nasilstva in ustanovile Narodni odbor za Slovenijo kot vrhovno narodno oblast. Izjava 29. oktobra 1944. predstavlja doslej najjasnejše izdelan in od vseh demokratičnih strank priznan program. Vkljub svoji zakasnelosti je ta sporazum med strankami ena izmed pozitivnih postavk slovenske zgodovine po nemško-laški invaziji. Po svoji črti je oktobrska izjava odpoved votlemu jugoslovenarstvu, tiha obsodba vidovdanske in septembrske ustave, povrnitev vsega slovenskega političnega življenja na tla politične realnosti. Ako vzamemo v poštev še komunistično stranko in njej pridružene struje, ki so se tudi izjavile za slovensko državno misel, potem po letu 1944. v Sloveniji ni nobene politične sile, ki bi ne stala na stališču slovenske države.

Druga pozitivna postavka, ki jo je prinesel razvoj dogodkov druge svetovne vojske, je vstop »slovenskega vprašanja« v svetovno politično aktualnost. Ako je bilo zedinjenje slovenskega ozemlja doslej notranje vprašanje Avstrije in Jugoslavije, oziroma še njenih sosed Italije in Madžarske, je postalo z ustanovitvijo Tržaškega teritorija svetovno politično zajemljivo. Ker je ostal »tržaški problem« v resnici nerešen, more tudi vprašanje v vsej celoti združene Slovenije kot njegovega

## Jadransko morje

Simon Jenko

**Buči, morje adrijansko!  
Bilo nekdanj si slovansko,  
ko po tebi hrastov brod  
vozil je slovanski rod.**

**Ko ob tebi mesta bela  
naših dedov so cvetela,  
ko so jadra njih vojske,  
še nosila njih ime.**

**Tiho, morje! Kam si d'jalo,  
al' brodovje pokopalo,  
jih razbilo ob peči,  
da jih videti več ni?**

**Morje ni jih pokopalo,  
ob peči jih ni razd'jalo;  
da jih videti ni več  
tega kriv je tuji meč.**



bližnjega geografskega zaledja priti na dnevni red svetovne politike. Samo v mednarodnem okviru je tako odslej naprej iskati rešitev slovenskega vprašanja.

Ne samo domača zgodovinska izkušnja druge svetovne vojske, ampak tudi politična aktualnost sama nas naravnost sili, da jasno izoblikujemo obseg in vsebino slovenskega državnega načela. Dokazati moramo velikemu svetu in ga prepričati, da je samo slovenski državni princip politično dovolj trdno in evropsko edino zadovoljivo urejevalno počelo bližnjemu tržiškemu zaledju kakor tudi prostoru »srednjeevropskega kolodvo-ra«, ki ga tvori slovenski prometni četvero-kot Trst—Ljubljana—Maribor—Beljak. Ta dokaz moramo doprinesti predvsem tako ime-novanemu zapadnemu svetu. Smisel Slove-nije je, da veže, toda, da veže samostojno in samotvorno.

(V spomin na 100-letnico oživljenja slo-venske državne misli v špitalu ob Dravi pisal Peter Levičnik.)

## Ob prazniku sv. Barbare

zavetnice rudarjev in delavcev  
v kamnolomih

Pozdravljena, Barbara,  
naša zavetnica.

Tvoji rudarji smo,  
vneto Te prosimo.

Čuvaj nam rove,  
naše domove.

Roke nam odpri,  
težav nas otmi.

Pozdravljena, Barbara,  
naša dobrotnica,

Varuj družine nam,  
ščiti naš sveti hram.

Da bo življenje  
nam v zasluženje.

Izprosi moči,

za težke nam dni.

Pozdravljena, Barbara,  
božja si ljubljena.

Če nam grozi vihar,  
v duše nam vlij svoj žar.

Dvigaj nam želje,  
krepi veselje.

Ob smrti ljubo  
nas pelji v nebo.

to in ono

## Pogled v svet

Poročali smo že, da so komunisti v Indo-neziji, ki ima 100 milijonov prebivavcev, z državnim udarom skušali priti na oblast. Na-črte so jim prekrizali nekomunistični gene-rali, ki sedaj nad komunisti, katerih je 3 mi-lijone, izvajajo ostre represalije.

Sukarno, državni poglavar, je dalj časa skušal biti nevtralen in se je trudil pomirje-valno vplivati. Novi odpori komunističnih gnezd po raznih krajih pa so ga privedli, da je javno podprl čistilno akcijo vojaških ob-lasti.

Želimo, da bi Indonezija uspela ostati na poti, ki vodi v napredek in svobodo.

V Vietnamu še vedno divja vojna. Naj-večja žrtev te sovražnosti je vsekakor nesreč-no vietnamsko ljudstvo. Tudi Vietnam do-kazuje, da so komunistične metode povsod enake. Kar se danes dogaja v Južnem Viet-namu, je med zadnjo svetovno vojno doživ-ljal slovenski narod. Komunisti so se ljudstvu predstavljali pod krinko osvoboditeljev, a so se v resnici borili za oblast. V ta namen so morili vse, kar jim je stalo na poti. Gozdovi in noči so tedaj bile priče nečloveških de-janj komunističnih zločinov.

Prav tako komunisti danes ravnaajo v Vietnamu. Morijo vse, kar jih ovira pri nji-hovih nakanah. Pomorili so že na tisoče žu-panov in drugih vplivnejših ljudi, ki so ostali zvesti svoji zakoniti vladi. Res, ubogo ljud-stvo!

Kitajska, vodilna komunistična sila v Aziji in najbolj odločna bojovnica za svetovno ko-munistično revolucijo, zadnje čase nima po-sebne sreče. V Vietnamu stvari nikakor ne gredo tako, kot bi ona želela. V Indoneziji jih je dobila po glavi, ker ni uspel državni udar njenih zaupnikov. Med azijskimi in afriškimi narodi je Kitajska zgubila ugled zaradi podpisovanja indijsko-pakistanske vojne. Toda Kitajci so trdoživi. Iskali bodo novih možnosti za širjenje svetovne komu-nistične revolucije.

Priložnosti za to ne manjka. Verjetno so komunisti že pridno na delu v Kongu, ki spet privlačuje pozornost sveta nase. Zdi se, da je vzrok sedanje krize v Kongu v strahu pred-sednika države Kasavubuja, da bi mu bivši predsednik vlade Čombe zrastel čez glavo.



Škoda, da osebne ambicije posameznikov ogrožajo prihodnost cele dežele. Kasavubu in Combe sta različna značaja, vendar sta se lepo dopolnjevala. Prvega sta odlikovala umerjenost in trezen premislek, drugega pa namrečenost in podjetnost. S skupnim nastopom sta državo dvignila iz revolucije, v katero so jo pogreznili komunistični agentje. Po kakem letu Čombejeve vlade je bil Kongo spet na poti obnove.

V oktobru pa je Kasavubu Čombeja odstavil. Ali res Kasavubu, ki je poznan kot preudaren človek, v strahu za svoj položaj izgublja pamet? Človek ima namreč vtis, da Kasavubu proti odstavljenemu Čombeju, ki ima v ljudstvu še močno oporo, išče zaveznitvo pri sosedih, ki so še včeraj podpirali upornike in bili torej sokrivni njihovih strahotnih zločinov nad kongoškimi ljudstvom. Nesrečni nastop Kasavubuja more koristiti samo komunistom, kajti »kjer se prepirata dva, tretji dobiček ima!« Bog daj, da bi zmagala pamet!

K-ov.

## Slika

Tam pred mračno sivo hišo  
kakor tujka je slonela.  
Vsa zgubljena, revna, majhna  
v tih je mrak strmela.

Videla sem njeno lice —  
oj, prečudno je sijalo —  
in oko, ki je nemirno  
nekaj daleč tam iskalo.

Roke, kakor da že mrtve  
so v naročju ji ležale,  
vse preslabe, da bi v temo  
novo luč prižgale.

Kot da mi je rodna sestra,  
sem ji blizu, blizu bila.  
Njena skrivna bolečina  
mojo je pokrila.

Dušo, srce bi ji rada  
na stežaj odprla.  
Ona v trpki ni bolesti  
niti name se ozrla.

R., Francija.



Narava nam je dala dvoje ušes, pa ena  
sama usta. (Disraeli)

## POIZKUSI

### DECEMBER

Tu že mesec je december.  
Vseposod že sneg leži.  
Tudi mraz posod razsaja,  
Le pri nas še tega ni.

Daleč sem od snežnih krajev,  
daleč sem od vseh planin.  
Tu se siva megla vleče,  
tu vse polno je ravnin.

Oj, Vestfalija prostrana,  
tukaj zima ni doma.  
Tudi sneg le redko pada,  
drevje ivja ne pozna.

Daleč snežni so vrhovi,  
daleč bele so gore.  
Daleč je Gorenjska moja,  
tja le vleče me srce.

### V ZAPORU

Soba mala in preprosta,  
niti cvetja ni nič v njej.  
Samotno, tiho in otožno  
vseposod je zdaj.

Kdo mi cvetje bo prinesel,  
kdo se z mano veselil?  
Nikogar ni v bližini,  
da z mano žalost bi delil.

Stene trde so in neme,  
strop pogreza se v temo.  
Sobni tlak: tudi ta se maje,  
vdira se v zemljo.

Malo okno — to edino:  
skozenj beli dan žari.  
Skozenj gledam domovino,  
ki pod tujcem tam ječi.

Bogdan Anžel

## Ljubiteljem slovenskih posebnosti

Uprava „Naše luči“ ima slučajno na razpolago za naše rojake po svetu nekaj lepih slovenskih spominčkov. N. pr. ribniški pušeljc (iz suhe robe) 30 cm visok, ribniški pušeljc 40 cm visok (zelo lep), kolovrat 20 cm visok, zakonski barometer na krožniku (se obesi na steno), lesen krožnik s slov. narodnimi motivi, lesen kozolec 15 cm visok, spominček z Bleda s klopico, spominček z Bleda z vremensko hišico, pročelja hišic z raznimi gorenjskimi kraji, 6 cm visoke pletene lesene koše, ogledalo z lesenim ročajem ter sliko Aljaževega stolpa, sliko Bleda na lesu, male lesene krožnike s tolkačem. Vse te reči so primerne tudi za tombolo na Silvestrov večer in prireditve. Za ceno in naročilo se obrnite na upravo „Naše luči“!



## Rojaki pišejo

»... zahvaljujem se Vam za knjigi. Mislim, da si lahko predstavljate, kako ti domača pisana beseda dobro dene pri srcu, če si daleč proč od svojih.

Ko sem bil doma, sem rad prebiral knjige, a čital sem jih z nekim občutkom, da so te knjige bile napisane le zato, da si je pisatelj služil samo vsakdanji kruh. Ko pa sem prečital ti dve knjigi (Ljudje pod bičem), sem imel prav drugačen občutek, ker nista tako napisani kot druge, ampak s srcem, v spomin na svoje prijatelje in nekdanjo pisateljevo težko preteklost.

Šele zdaj, ko sem prišel v tujino, sem resnično zvedel, pred kakšno krinko sem živel doma, kakor živi še sedaj večina naših ljudi. Prav ne morem verjeti, da sem bil, ko sem šel hodil v šolo, tako prepričan, da je to vse res, kar so nas tam učili. Zdaj sem šele začel spoznavati, da so nas samo zato tako učili, da bi mladi rod prepričali, da so nam svobodo priborili oni, brez greha. Tudi tega ne morem razumeti, kako da lahko nekateri ljudje vse to prenašajo, ko resnično vedo, kaj in kako je bilo takrat, ko je prišla ta svoboda.

Ob koncu Vas prosim, da mi oprostite, da Vam tako pišem, toda drugače ne morem, ker sem moral nekemu razodeti svoje misli tako, da me bo razumel... Ko pa dobite 3. del Mauserjevega dela, mi ga pošljite.« — N., Nemčija.

„Pisec članka F. K. iz Švedske nam v zadnji »Naši luči« popisuje, koliko je moral na Švedskem prestati, ker je Slovenec in drugo. Mnogo naših je že bilo v bolnišnici in so še, pa ne morejo kaj takega povedati. Kaj smo mi ostali Slovenci

tu izjema? Naj ta pisec ne meče vse Švede v en koš, kot da bi bili nam sovražni, ker je tudi dosti dobrih. Priznati moramo to in jim do broto vračati. Slabi so pa povsod in ne malo med nami samimi. Naj omenim primer, kako se Švedski bolnemu tujcu pomagali vsak dan z nabiranjem hrane, obleke in denarja z željo, da bi si čimprej opomogel, ker je bil novodošel in še bolan povrh. Čim je pa ta možakar ozdravel, si je kupil s prihranjenim denarjem in s podporo bolniške blagajne avto. Lahko si mislite ogorčenje Švedov, ki so si od svojega odtrgali, da bi mu pomagali. Tudi bi rad omenil, da se včasih Slovenci srečamo tudi iz raznih kra-

jev in se pogovarjamo. Vsak pove, koliko zasluži in kako se ima, pa nisem imel vtisa, da je tukaj res tako slabo, da je skoraj boljše vrniti se v domovino. Vsekakor je resnica, da ima človek kot tujec neke težave, a vedeti moramo, da smo pač v tujini in da smo tu gosti in da se moramo čimprej prilagoditi tukajšnjim zakonom in dobrim navadam. Tako nam bo dosti lažje.« — H. S., Švedska.

Prosim, da mi pošljete »Našo luč« na novi naslov. »Naša luč« mi zelo ugaja, če ravno nisem Slovenec. Pretplato za naslednje leto Vam bom poslal v kratkem. — Zagorec, Hrvat, Avstralija.

## Mali oglasi

Cenik oglasov: Vsaka beseda 1 avstr. šiling (2 bfr, 0.20 NF, 0.15 DM ali protivrednost). Uredništvo z objavo oglasa ne prevzema **nobene odgovornosti** glede vsebine oglasa kakor tudi ne glede oglaševalcev, ker jih ne pozna.

Naslov oglaševalca posreduje uredništvo le tistemu, ki v pismu **priloži kaj za odgovor** (ali mednarodni kupon za odgovor ali denar ali znamko). Pisem za osebe, ki oglašajo, uredništvo ne sprejema. Uredništvo **posreduje le naslov** oglaševalca.

Hitro in točno prevaja vse vrste listin in beril iz slovensčine v nemščino in obratno dipl. filolog Joseph Arech, 8000 München, Laingerstr. 42. Piše tudi prošnje in poučuje slovenski in nemški jezik. Pišite mu!

Obveščam rojake v tujini, da imam trgovino in eksport za sledečo: Radio, televizorji in vse

električne aparate, šivalne in pletilne stroje, foto-aparate in ure, kmetijske in ostale stroje (nove in rabljene), vse vrste blaga, avtomobile (rabljene).

Pošiljam v domovino in v vse države s popustom.

„JODE“, 8000 München 2, Marsstr. 15. — Podružnica: Stuttgart, W. Bismarckstr. 93.

Hrvat, katoličan, 28 let, srednje postave, bi želel spoznati in pozneje poročiti dekle od 20 do 28 let. Naslov: Zvonko Cavar, 817 Bad Tölz, Wachterstr. 13, Deutschland.

31-letno dekle, začasno v Švici, želi spoznati mladega, poštenega fanta, nealkoholika, do 36 let starega, ki je odrasel na deželi. Zeleti je, da živi trenutno v Švici, a pridejo vpoštev tudi drugi. Naslov posreduje uredništvo »Naše luči« pod števil. (47).

Za tiskovni sklad je poslal L. Župančič, Kanada: 0,70 dol. — Hvala.



## in še za smeh

»Ko sem kupila to mačko pri vas, ste trdili, da je izvrstna za podgane. Pa se jih niti ne dotakne.«

»No, ali ni potem izvrstna za podgane?«

Meta bi se rada omožila in je o tem razpravljala z očetom.

»Pomisli, dekle,« je dejal oče, »tvoj fant zasluži silno malo na teden!«

»Je že res, oče, ampak če se imata dva rada, teden zelo hitro mine!«

Ravtar je prišel v mesto ter šel opoldne v restavracijo na kosilo. Ko je gostilničar opazil, da gost zmajuje z glavo, je prihitel k njemu ter ga vprašal, če ni morda kaj v redu.

»Pravkar premišljuje, kako dobrosrčen je moral biti človek, ki je zaklal tega petelina.«

»Zakaj pa, prosim?«

»Ker se je gotovo deset let pomišljal, bi ga li zaklal ali ne.«

»Prosim kos mila, ampak takega, ki posebno diši,« je dejal Pepček, ko je prišel v prodajalno.

»Čemu pa tako zelo dišečega?«

»Zato, da bodo mati vedeli, da sem se res amil in me ne bodo še enkrat oribali, kakor je to zdaj skoraj vsako jutro.«

Rakar: »Pes, katerega sem kupil pri vas, vsa noč laja.«

Prodajalec: »Ali ste že poskusili ostati pokonci in se z njim igrati?«

»Mati, nekaj denarja bi potrebovala, recite očetu zanj!«

»Le sama mu reci! Saj se boš kmalu možila in zato ti je treba, da se tudi takim stvarjem priučiš...«

Gospa: »Ali vam nisem rekla, da pazite, kdaj bo mleko vzklopelo?«

Kuharica: »Saj sem pazila. Bilo je točno pol osmih.«

Treven je vzel v službo novo tajnico in par tednov potem ga je vprašal prijatelj trgovec, kako je zadovoljen z njo.

»O, zelo brihtno dekle,« je odvrnil Treven, »vse v pisarni je spravila v tak nered, da bi zdaj sploh ne mogel nič opraviti brez nje.«

Bilek se je nastanil v nekem zimskem letovišču. »Ste zadovoljni s postrežbo?« ga je vprašal drugo jutro lastnik.

»Žal mi je, da nisem prišel vsaj en mesec prej k vam.«

»Zelo laskavo za moje podjetje, gospod.«

»Mislim, da ne,« je hitro popravil Bilek, »hotel sem le reči, da bi bilo bolje, ako bi bil ta jajca, ki so mi jih prinesli, pojedel vsaj en mesec prej.«

Francelj se plazi k Rezki kar po lestvi. Trda tema je bila, zgrešil je klin in zgrmel po lestvi navzdol. Pa pride Rezka k oknu in pritajeno vpraša:

»Francelj, si z mopedom?«

Miličnik precej nasekanemu tovarišu, ki je glasno korakal po cesti:

»Hej, vi! Ali ne veste, da je prepovedano razsajati ponoči, ko greste domov!«

»Pardon, tovariš miličnik. Toda jaz še ne mislim domov.«

»Kaj pa pomeni ta vozec na tvojem robcu?«

»Tega mi je napravila žena, da ne bi pozabil oddati pisma.«

»Pa si ga oddal?«

»Ne, ker mi je pozabila dati pismo.«

Učiteljica je na izletu pridno fotografirala. Potem je razdelila fotografije med učenke in jim rekla: »Če boste te fotografije po dolgih letih spet ogledovale, boste gotovo rekly: Tole je Metka, ki je zdaj bančna uradnica! In tole je Emica, ki je zdaj prodajalka...«

Pa se iznenada oglasi nežen glasek iz zadnje klopi: »In tole je naša učiteljica — in ta je zdaj mrtva!«

»...na primer moja žena: najboljša progna na svetu je, ljubezniva, prijazna, skrbna, pristrčna. — Skratka: popolna. Če mi ne verjamete, jo vprašajte sami.«

Dva škota se ustavita pred kinom.

»Škoda, za danes sva že prepozna. Predstava se je pričela že ob 21. uri,« pravi prvi.

»In koliko je zdaj na uri?« vpraša drugi.

»Že 21.01.«



*Hrant Joži*

## NAŠA LUČ

mesečnik za Slovence  
na tujem

Začel izhajati l. 1951

10. številka — letnik 14  
December 1965

Izide desetkrat v letu (vsak mesec razen julija in avgusta).

Dopise za številko, ki izide konec meseca, mora uredništvo prejeti vsaj do 8. v mesecu. Člankov ne vrača.

Za uredništvo odgovarja dr. Janko Hornböck. Založba: Družba sv. Mohorja. Tiska: Tiskarna Družbe sv. Mohorja. Vsi v Celovcu.

Naročnina za list je za vse leto 40 šilingov ali protivrednost: 80 bfr, 8 NF, 5,50 h.

gld, 6,2 DM, 1000 lir, 12 angl. šil., 10 norv. kron, 8 švedskih kron, 10 danskih kron, 20 avstralskih šil., 2 dolarja. List lahko naročiš pri bližnjem poverjeniku ali pa naravnost pri upravi v Celovcu.

Uredništvo in uprava imata naslednji naslov: „Naša luč“, Viktringer Ring 26, Celovec, 9020 Klagenfurt, Austria.

Printed in Austria